

SEPEDI HOME LANGUAGE
GRADE 3 – BOOK 1
TERMS 1 & 2
ISBN 978-1-920458-32-4
THIS BOOK MAY NOT BE SOLD.
15th Edition

ISBN 978-1-920458-32-4

9 781920 458324

SEPEDI LELEME LA GAE – Mphato wa 3 Puku ya 1

ISBN 978-1-920458-32-4

E boeleditšwe
ebile e sepelelana
le CAPS

Leina:

Phapoši

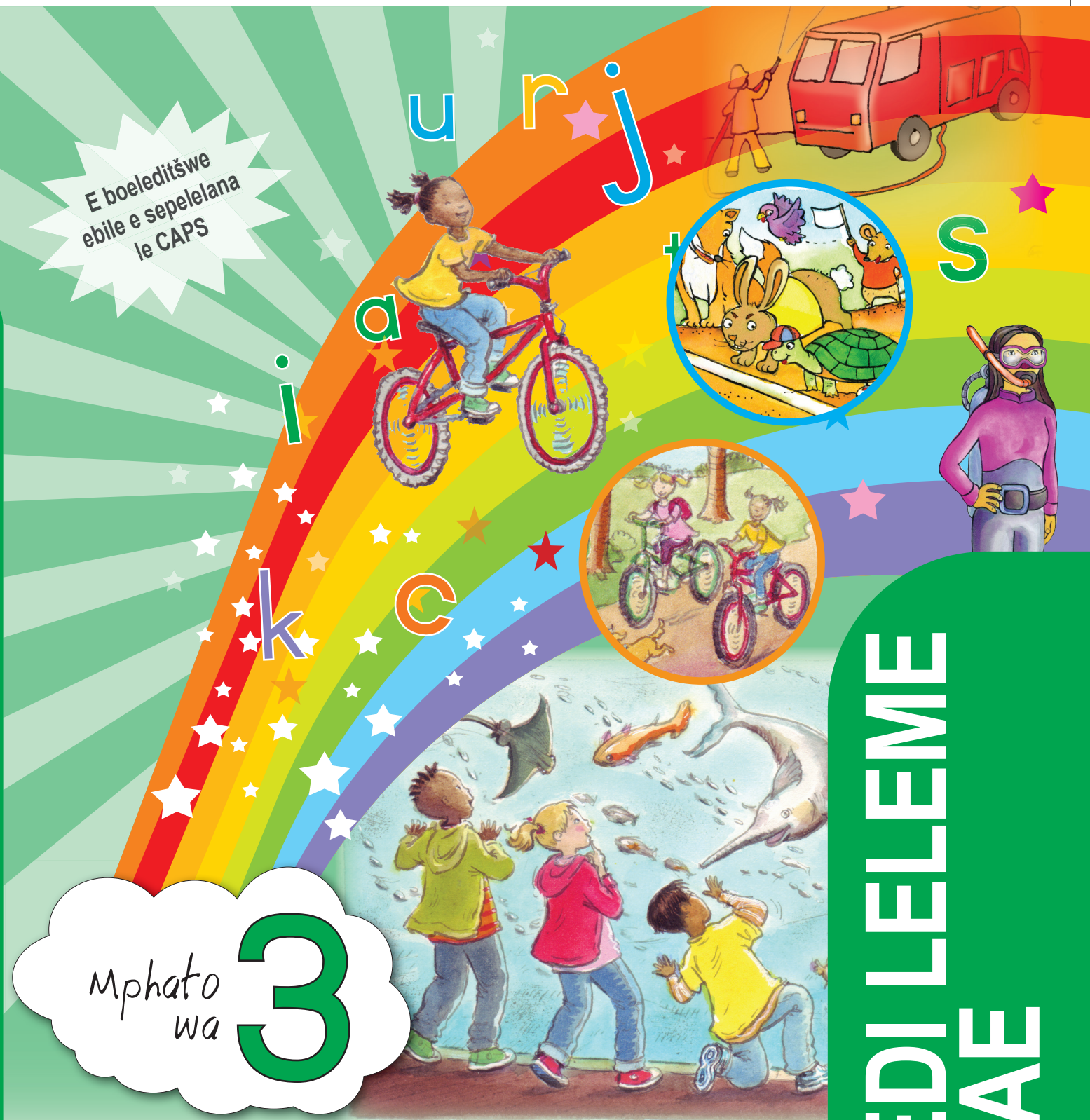

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**SEPEDI LELEME
LA GAE**

Puku ya 1
Kotara ya 1 & 2

Mdi. Angie
Motshekga, Tona
ya Thuto ya
Motheo

Ngk. Reginah Mhaule,
Motlatša-Tona wa
Thuto ya Motheo

Dipukutšhomo tše di tšweleditšwe go thuša bana ba Afrika Borwa ka tlase ga boetapele bja Tona ya Thuto ya Motheo, Mdi. Angie Motshekga, le Motlatša-Tona wa Thuto ya Motheo, Ngk. Reginah Mhaule.

Rainbow Workbooks di bopa karolo ya mohlwaela wa tsenogare woo maikemišetšo a wona e lego go kaonafatša mošomo wa barutwana ba Afrika Borwa bao ba lego mephatong ye tshela ya mathomo. Projeke ye, bjalo ka ge e le ye nngwe ya dinepokgolo tša Dithulaganyo tša go Diragatša tša Mmušo, e kgonne go diragala ka thekgo ya mašelang a go tšwa, ka ntle le go kgokgona go Sešegotlotlo sa Bosetšhaba. Se se kgontšhitše Kgoro go dira dipukutšhomo tše, ka maleme ka moka a semmušo, ka ntle ga gore Kgoro e lefe.

Re hutša gore barutiši ba tla holega ka dipuku tše mošomong wa bona wa tšatši ka tšatši wa go ruta, le go kgonthiša gore barutwana ba kgona go fetša lenanethuto. Re hlokometše gore re hlahle barutiši ditirong ka moka ka go tsenya maswao a ditaetši ao a laetšago seo morutwana a swanetšego go se dira.

Re tloga re hutša gore bana ba tla ipshina ka go dira mešomo ye e lego ka mo dipukwaneng tše ge ba dutše ba gola, ba ithuta, le gore wena, morutiši, o tla ipshina le bona mo lethabong la go ithuta.

Re kganyogela lena, barutiši, le barutwana ba lena, katlego, ka tšhomišo ya dipukutšhomo tše.

MAIKARABELO A BAFSA BA AFRIKA BORWA

Tekano Swara batho ka moka ka go lekana le ka tshwanelo. O se ke wa hlaola. 	Seriti sa botho Hlompha bohle. Bontšha go loka le go hlokomela. 	Bophelo Dilo ka moka tše di phelago di bohlokwa. Swara dilo ka moka tše di phelago ka tlhompho.
Ba lapa Godiša o be o hlomphe batswadi ba gago. Bontšha go loka le go botega go balapa. 	Thuto Tsena sekolo, ithute o be o šome ka maatla. Latela melao ya sekolo. 	Mošomo Thuša balapa ka mošomo wa ka gae. Bana ba se ke ba gapeletšwa go nyaka mošomo.
Tokologo le tšhireletšo O se ke wa gobatša, wa hlakiša goba wa tšhošetša ba bangwe, gomme o se ke wa dumelela ba bangwe go dira bjalo. Rarolla go se kwane ka khutšo. 	Thoto Hlompha dithoto tša ba bangwe. O se ke wa senya thoto ebile o se ke wa utswa. 	Bodumedi, go ba le tumelo le moakanyo Hlompha ditumelo le meakanyo ya ba bangwe.
Tšhireletšo Hlokomela lefase. O se ke wa senya meetse le mohlagase. Hlokomela diphoofole le dimela. Swara legae la geno le motse wa geno o hlwekile, o bolokegile. 	Boagi Eba moagi wa go loka, wa potego wa Afrika Borwa. Hlompha melao, gomme o kgonthiše gore ba bangwe ba dira bjalo. 	Tokelo ya go hlagiša maikutlo O se ke wa phatlalatša maaka le lehloyo. Kgonthiša gore batho ga ba rogiwe goba ba hlabja ka mantšu.

Mphato
wa

3

L e l e m e l a g a e

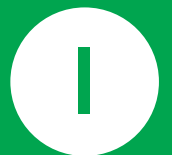
KA SEPEDI

Puku ye ke ya:

SEPEDI

Puku ya

TLHAHLO YA BARUTIŠI

Šomiša puku ye gammogo le methopo ye mengwe ya gago, ge o dutše o hlabolla barutwana mabapi le dintlha tše di latelago tše di amago dingwalo:

- Tshwaro ya puku: Mokgwa wa maleba wa go swara puku le go e phetla.
- Sebopego sa puku: Letlakala la ka pele, letlakala la ka morago, leina la puku le lenaneo la diteng
- Ditaetšo: Go thoma go bala go tloga ka pele go ya ka morago, go tloga go la ngele go ya go la mmagoja le go tloga godimo go ya tlase.

DIKELETŠO MABAPI LE GO RUTA

Go theeletša le go bolela

Lebelela Setatamente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo (Sepedi Leleme la Gae), letlakala la 12. Beke ye nngwe le ye nngwe barutwana ba swanetše go bala goba go bolela dikanegelo, diretokošanatlhaletšo, direto le dikoša.

Poledišano ka ga diswantšho

1. Hlahla barutwana ka:
 - Go hwetša le go boledišana ka ga dilo tše di lego mo diswantšhong (bogolo, sebopego, mmala le bontši)
 - Go hlatholla diswantšho ka go botšiša dipotšišo: mang, eng, kae, neng, ka lebaka la eng, go diregile eng pele, go diregile eng ka morago (ga fao)?
 - Go hlama kanegelo ya ka phapošing (botelele bo tla laolwa ke kgato ya gore kwešišo ya barutwana ke ye kaakang).
2. Dumelela morutwana gore a anegele mogwera wa gagwe ka ga kanegelo ya ka phapošing.
3. Efa barutwana mokgwa wa go ngwala kanegelo (CAPS Leleme la gae, Letl.12, go ngwala mmogo). Lemoša barutwana ka ga tšhomišo ya ditlhakagolo, tlogelo ya dikgoba gare ga mantšu le maswadikega ka dinako tšohle.
4. Dumelela barutwana gore ba bale le wena kanegelo ya ka phapošing.
5. Dira gore barutwana ba thalele goba ba dire sediko mo medumong, tlotlontšung goba dibopegong tša polelo tše di hwetšwago mo go kanegelo ye e kgethilwego ya beke yeo.

Go bala

Lebelela Setatamente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo (Sepedi Leleme la Gae), letlakala la 12 go fihla go la 18, mabapi le dinyakwa tše nne tša go ruta go bala.

Go ngwala

Lebelela Setatamente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo (Sepedi Leleme la Gae), letlakala la 18 go fihla go la 20, mabapi le mongwalo le magato a go ngwala. Ge kotara e fela, barutwana ba swanetše go tlogela go ngwala ka mongwalo wa mogatišo ba thome go ngwala ka mongwalelo wa mothikito. Dithuto tša go ruta mongwalo di swanetše ela šedi ya go ngwala ditlhakanyane le ditlhakakgolo le mokgwa wa go kopanya wa mongwalo wa wo mofsa wa mothikito. Barutwana ba swanetše go kgona go kopisa sengwalo se se gatišitšwego (mohlala: temana ya go tšwa ka pukung) go se ngwalolla ka mongwalo wa mothikito.

Hlokomela tše di latelago:

- Barutwana ba rata go ithuta dilo tše di fapanego. Go bohlokwa gore barutwana ba hlohleletšwe ka go bona, go kwa le ka go dira gore ba kgone go ithuta ka mokgwa wo o dirago gore ba kgone.
- Go ithuta go diragala ka mokgwa wa go bušetša.
- Barutwana ba swanetše go itemogela go ithuta, ka fao ditiro di swanetše go ithutwa ka go boeletšwa pele ba ka di ngwala, mohlala:

Sebopego sa lefoko: Efa barutwana sebaka sa go hlama mantšu ka go šomiša dikarata tša ditlhaka (maletere).

Tekatlhaloganyo: Barutwana ba swanetše go feleletša dikarabo tša bona ka go di bolela dihlopheng tša bona pele ba ka di feleletša ka go di ngwala. Moetapele wa sehlopha o botšiša dipotšišo ge maloko a sehlopha a le gare a nyaka dikarabo tša dipotšišo.

Go kgetha mantšu a go feleletša mafoko. Efa dihlopha mesetwana ya mafoko ao a sego a felela le dikarata tša mantšu. Barutwana ba feleletša mafoko ka go bea dikarata tša mantšu mafelong a maleba.

Go nyalanya mantšu le diswantšho: Godiša lephephe gore le be bogolo bja A3. Barutwana ba bea maswao dikarabong tša maleba.

Go nyalanya dikarolo tše pedi tša mafoko: Mo dihlopheng tša bona barutwana ba nyalanya dikarolo tša mafoko.

Go ngwala athekele ya kuranta ye e lego ya gago: Dira gore barutwana ba ngwale athekele ya bona ya ka phapoši yeo e tla latelwago ke athekele ya sehlopha pele yo mongwe le yo mongwe a ka ngwala ya gagwe.

Dipukuntšu: Šomiša dipukuntšu tšatši ka tšatši. Mabokgoni a barutwana a tla ya le boemo bja bothata bja ditiro. Go ka nyakega gore ba fiwe matlakala ao ba tla lebelelago go ona.

Hlokomela: Ka nako ya ditiro tša sehlopha, efa moetapele wa sehlopha sete ya dikarabo gore a kgone go hlahla maloko a sehlopha ka mokgwa wa maleba.

Morero wa 1: Go ba le sekolo

Kotara 1: Dibeke 1-4

1 Bjale re Mphatong wa 3 2

Go bolela: Šomiša dithuši tša go bonwa go akanya seo kanegelo e boelago ka sona
Go bala: Go bala ka go hlakanelwa (kanegelo)
Thutišo ya tekatlhaologanyo
Šupa dintlha tše bohlokwa go seo se badilwego.
Medumo: Medumo ya ditumanoši le ditumammogo aa, tl, th, ts, ng.
Go ngwala mafoko ka dipukung tša go ngwalela ka go šomiša mantšu ao a tšwago lepokising la mantšu.
Go bala: Mantšu a tlwaelo

2 Ke boetše sekolong 4

Go bolela: Bolela le mogwera wa gago ka ga dipapadi le meraloko ye o e ratago.
Tšhomišopolelo: Tatelano ya alfabete, mainaina
Go ngwala: Šomiša mantšu a a filwego go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.
Ngwala tshedimošo ka ga wena mo fomong.
Ngwala mafoko ka ga seo o se ratago, le gore bagwera ba gago ke bomang.
Tšhomišopolelo: Dira sediko go mainaina ao a swanetšego go thoma ka ditlhakakgolo.
Go ngwala: Hlama phoustara.

3 Ke letšatši la matswalo a morutiši 6

Go bala le tekatlhaologanyo: Go swana le lephephetšhomo la 1.
Tšhomišopolelo: Go hlopha maina go ya ka dihlogo tša batho, lefelo goba selo.
Medumo: tš, t, kh, ng, ai, ei, d

4 Sephiri sa ka sa letšatši la matswalo 8

Go ngwala: Direla motho yo bohlokwa go wena karata ya matswalo a gagwe.
Go bala: Bala pukutšatši ya Piet ka ga kganyogo ya gagwe ya letšatši la matswalo a gagwe.
Go ngwala: Ngwala kganyogo ya gago ya letšatši la matswalo ka go pukutšatši ya gago.
Lapologa: Ngwala maina a bagwera ba gago dikgweding tšeo di lego tša matswalo a

bona.

5 Letšatši la Dipapadi 10

Go bolela: Šomiša dithuši tša go bonwa go akanya seo Kanegelo e boelago ka sona.
Go bala: Go bala ka go hlakanelwa (kanegelo)
Medumo: mm, d, ll, rw, ny, p
Tšhomišopolelo: Arola mantšu ka dinoko
Go ngwala: Šomiša mantšu a a filwego go ngwala mafoko
Tekatlhaologanyo: Ngwala lenaneo la mešomo yeo e tsebišwago ka go kanegelo.

6 Letšatši la boithabišo sekolong 12

Go bolela: Botšiša bagwera ba gago ka ga dipapadi tša bona tša mmamoratwa. Di ngwale mo lenaneong.
Tšhomišopolelo: Tatelano ya alfabete
Tšhomišopolelo: Mainagokwa (Dipalo tša mantšu)
Go ngwala: Ngwala ka ga papadi ya mmamoratwa.
Go ngwala: Hlama phoustara ya go kwalakwatša Letšatši la Dipapadi.

7 Pula e na ka Letšatši la Dipapadi 14

Go bala: Go swana le lephephetšhomo la 1
Tšhomišopolelo: Tlogelo (go dira mantšu a makopana)
Medumo: ile, ny, ng, b, ee

8 Ka morago ga Letšatši la Dipapadi 16

Go bolela: Ekišang se se diragetšego ka Letšatši la Dipapadi
Tšhomišopolelo: Ngwala mafoko ka poleloseboledi.
Šomiša mmepe wa monagano go rulaganya.

9 Leobo la sekolo le a swa 18

Go bala ka go hlakanelwa: Go swana le lephephetšhomo la 1.
Tšhomišopolelo: Lekgokedi le mašala (dira sediko go mantšu ao a laetšago go feta motho o tee)
Medumo: nkg, ng, leo, kg, mm

10 Tšhireletšo ya mollo 20

Go ngwala: Nomora diswantšho go laetša tatelano ya maleba
Go ngwala: Ngwala ka ga

seswantšho se sengwe le se sengwe

Tšhomišopolelo: Ngwala maswaodikga mo mafokong
Tšhomišopolelo: Mainaina, šomiša maina mo mafokong
Lapologa: Thuša borasetimamollo gore ba sepele ka tsela ya maleba.

11 Letšatši la bokgobapuku 22

Go bala le Tekatlhaologanyo: Go swana le lephephetšhomo la 1.
Medumo: Dira sediko mantšung a a nago le modumo wo kg, mo kanegelong.
Tšhomišopolelo: JKopanya dikarolo tše pedi tša mafoko go hlama mafokofokwana, o šomiša lekopanyi "ka gobane" (go bontšha lebaka le sephetho.
Medumo: tš, f, kh, gw

12 Go bala dipuku 24

Ngwala tshekatshoko ya puku
Hwetša mantšu a go ba le morumotshwano
Go bolela: Thala maswao gomme o hlalošetše mogwera wa gago leswao la gago.

13 Dilo tše re di ratago 26

Go bala le Tekatlhaologanyo: Motswako
Medumo: iša, long, tša, ana, iph
Ditiro tša boithabišo tša kgethontši.

14 Ke mang a ratago eng? 28

Go ngwala: Go rerišana le bagwera gomme wa ngwala lenaneong.
Ngwala motswako wa gago.
Tšhomišopolelo: Go kopanya mafoko – Sediri le tiro.

15 Moeng wa go makatša sekolong sa rena 30

Ekišang seo se diragetšego mabapi le pudi ye e tšilego sekolong
Medumo: tš, nga, pu, ph, ona

16 Pudi ya sekolo 32

Go ngwala: Nomora diswantšho go ya ka tatelano ya maleba ye e lego mo kanegelong. Ngwala lefoko la go amana le seswantšho se sengwe le se sengwe. Ngwala puku ya dikanegelo o šomiša thempleiti ye e segilwego.
Kanegelo e swanetše go ba le mathomo, mmele le mafelelo.

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

Re thabetše go ba ka go Mphato wa 3.

"Ke thabile ka gobane ke ya go ba morutiši wa lena," a realo Mohumagadi Makwela.

"Ke a tseba gore le tlile go šoma ka maatla mo Mphatong wa 3," a realo.

"Go na le bana ba babedi ba bafsa. Ke Phuki le Lebo," a realo.

Lebo o sepela ka wilitšhere.

Re swanetše go mo thuša go sepela mo sekolong.

Phapoši e hlwekile ke ye botse.

Go na le phoustara mo lebotong go re gopotša go swara sekolo se hlwekile.

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo.

Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

maatla	tlile	thaba	tseba	mphatong
maaka	tlaba	thabile	tsela	sekolong
maano	tlala	thabetše	botse	thabeng

A re ngwaleng

Araba dipotšišo tše. Lentšu la mathomo le thome ka tlhakakgolo.

Se lebale go ngwala khutlo mafelelong a lefoko.

Na ba Mphatong ofe bjale?

Ba mo

Ke mang yo a tlogo sekolong ka wilitšhere?

Ke ka lebaka la eng go na le phoustara ye kgolo mo lebotong?

Go ba gopotša

Na bana ba babedi ba bafsa ke bomang?

Ke

le

A re direng

Bolela le mogwera wa gago ka ga dipapadi tše o di ratago.

A re ngwaleng

Ngwala maina a bagwera ba gago ba bane go ya ka tatelano ya alfabete.

1		3	
2		4	

Tlotlontšu

Dira sediko go mantšu ao a swanetšego go thoma ka **tlhakakgolo**. Nyaka mantšu ao e lego maina a batho, mafelo, matšatši goba dikgwedi. O diretšwe mohlala.

Maina

dikausu	moranang	dieta	durban
mohumagadi	tholo	lebo	ati
lebopo	morutiši	ntlo	lamorena
pherekong	motse-kapa	pese	paesekela

Ngwala karata o bolele ka wena.

A re ngwaleng

Leina la ka ke _____.

Ke mo Mphatong wa _____. Ke na le mengwaga ye _____.

Leina la mogwera wa ka ke _____.

Papadi ye ke e ratago ke _____.

Puku ye ke e ratago ke _____.

A re ngwaleng

Ngwala mafoko a 2 ka wena. Ngwala ka se o se ratago le gore bagwera ba gago ke bomang.

Mantšu a
tlwaelo

Lapologa

Lebelela phoustara ye e lego mabapi le go swara sekolo se hlwekile. Botša mogwera wa gago gore phoustara e re dire eng. Oketša ka mafoko ao a bolelago ka ga go se lahlele ditlakala mo gongwe le mo gongwe. Diriša setšheladitlakala.

šoma
thuša
bana

O se ke wa ba khunkhwane
ya ditlakala.

Eba khunkhwane ye e
hlwekilego.

Swara sekolo sa lena se hlwekile.

Topa dipampiri.

Diriša setšheladitlakala.

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

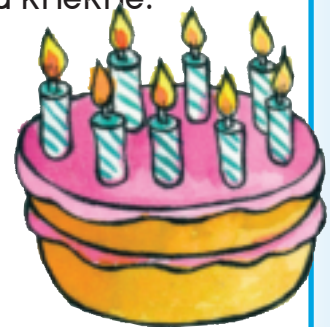
Lehono ke letšatši la matswalo a morutiši wa rena. Go be go na le dikerese tše dintši mo khekheng ya gagwe.

Morago ga gore mohumagadi Makwela a time dikerese, re ile ra opela koša ye bose ya letšatši la matswalo gomme ka moka ra ja khekhe.

Re mo file seswantšho sa nonyana e kotame mohlareng.

Ka morago rena ka moka re ile ra ngwala maina a rena mo khalentareng ya letšatši la matswalo.

Letšatši la matswalo a Boati le ka Hlakola. Letšatši la matswalo a Mogoroši le ka Mosegamanye. La Lebo le ka Mopitlo.

A re ngwaleng

Araba dipotšišo tše. Lentšu la mathomo le thome ka **tlhakakgolo**. Se lebale go ngwala **khutlo** mafelelong a lefoko.

Ke mang yo e lego letšatši la matswalo a gagwe lehono?

Ke mang a bego a keteka letšatši la matswalo a gagwe ka Lehlabula?

Na Boati o tla kgona go ba le moletlo wa go rutha ka letšatši la matswalo a gagwe? Efa lebaka.

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo.
Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

letšatši	tima	khekhe	khekheng	maina	dula
letšema	tuka	khalentara	mohlareng	leino	duma
bontši	tala	khudu	sekolong	leihlo	duba

A re ngwaleng

Ngwala maina a mo dikarateng tša maleba.

setulo pene Motse-Kapa Lebo

seeta Belabela Sekolo Lolo Polokwane

MOTHO

LEFELO

SELO

A re direng

Direla yo mongwe yo o mo ratago karata ya letšatši la matswalo. Ngwala molaetša wo mobose ka pele mo karateng. O ngwale ka godimo ga seswantšho. Ka morago ngwala molaetša wo mobose wa letšatši la matswalo ka mo gare ga karata.

A re baleng

Bala pukutšatši ya Tumišo. Bolela le mogwera wa gago ka ga sephiri sa Tumišo mabapi le letšatši la gagwe la matswalo.

Pukutšatši ye e rategago

21 Hlakola 2015

Gae ke fetša mengwaga ye robedi kgwedi ye e tlogo, ke duma go hwetša mpho ye botse ya letšatši la matswalo. Ga ke nyake dibapadišwa. Ga ke nyake selo. Ke nyaka gore tate a tle gae gore a tle a nkiše go yo bona papadi ya kgwele ya maoto.

A re ngwaleng

Ngwala seo o dumago go se hwetša ka letšatši la matswalo.

Pukutšatši ye e rategago

Letšatšikgwedi

Mantšu a
tlwaelo
kganyogela
seswai
matswalo

Lapologa

Ngwala maina a bagwera ba gago ka moka mo kgweding ye
e nago le matšatši a bona a matswalo.

KHALENTARA YA LETSATSI LA MATSWALO

Pherekong

Dibokwane

Hlakola

Moranang

Mopitlo

Mosegamanye

Phupu

Phato

Lewedi

Diphalane

Dibatsela

Manthole

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

"Ka moka re swanetše go thuša go beakanyetša Letšatši la Dipapadi," morutiši o ile a re botša.

Lebo a re "Ke tla dira phoustara go botša batho ka ga Letšatši la Dipapadi."

"Ke tla dira dithuthupe gore ke di rekiše," a realo Mogoroši.

"Ke tla thuša Mogoroši go tsenya dithuthupe ka mekotlaneng," a realo Boati.

"Ke tla rulaganya dikoša tše re tla di opelago," a realo Oratilwe.

"Ke tla ema kua ba fetšago gona gore ke bone yo a fenyago," a realo Tumišo.

"Nna ke tla ema kua hekeng go bontšha bomma le botate fao ba swanetšego go ya gona," a realo Motswaledi.

A re ngwaleng

Kgaoganya mantšu a, go ya ka dinoko.

ka pele

ka gare

ka ntle

ka morago

magare ga

ka tlase

Letlema

Bjale a ngwale go ya ka tatelano ya alfabetete.

1		4	
2		5	
3		6	

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo.

Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

mme	dira	mollo	dirwa	tsenya	pele
mmele	dila	sello	rekwa	benya	pala
mmepa	diša	lla	rokwa	senya	pene

A re ngwaleng

Lebelela lenaneo la ditiro tše di swanetšego go dirwa. Ngwala motho yo a tla dirago tiro ye nngwe le ye nngwe. Bolela gore na tiro e swanetše go dirwa pele ga Letšatši la Dipapadi goba ka Letšatši la Dipapadi.

Na ke tiro mang?	Na ke mang yo a tla e dirago?	Na e swanetše go dirwa pele ga Letšatši la Dipapadi goba ka Letšatši la Dipapadi?
Dira phoustara.	Lebo	Pele ga
Dira dithuthupe go rekiša.		
Tsenya dithuthupe ka mekotlaneng.		
Ema mothalong wa phenyo go bona gore ke mang yo a fenyago.		

A re direng

Botšiša bagwera ba bararo gore ke papadi efe ye ba e ratago.
Ngwala maina a bona. Kgauswi le leina ngwala papadi yeo motho a e ratago.

Leina	Thati			
Papadi ye e ratagago	Kgwele ya diatla			

A re ngwaleng

Nomora sehlopha se sengwe le se sengwe sa mantšu go bontšha tatelano ya maleba ya alfabete.

1	rata
3	ruta
2	rola

	huma
	hempe
	hira

	rera
	roka
	rema

A re ngwaleng

Dira dipalo tše tša mantšu.

phapoši	+	borutelo	=	phapošiborutelo
sefata	+	naga	=	
bohlaba	+	tšatši	=	
tsela	+	pedi	=	

A re ngwaleng

Ngwala mafoko a mararo ka papadi ye o e ratago.

Mantšu a tlwaelo

ka pele kae

Lapologa

Thuša Lebo go dira phoustara ka ga Letšatši la Dipapadi. Ngwala leina la sekolo sa lena. Thala diswantšho mo phoustareng go bontšha gore go tla direga eng ka Letšatši la Dipapadi. Tlaleletša ka tshedimošo ye nngwe yeo e sego gona. Ge o feditše, bontšha mogwera wa gago phoustara ya gago.

Sekolo

LETŠATŠI LA DIPAPADI

Ithabiše mo sekolong ka Mokibelo wa la 5 Hlakola 2010
Nako ya go thoma ke iri ya 10

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

Yo mongwe le yo mongwe o be a thabile kua dipapading tša sekolo. Go be go le borutho, go na le letšatši, e le letšatši la selemo. Bomme le botate ba be ba opela. Re be re kitima ebile re fenya. Yo mongwe le yo mongwe o be a thabile kudu ka letšatši le. Ka bonako pula ya thoma go na. Magadima a be a bekenya. Pula e be e ena ka maatla kudu. Re be re kolobile ebile re ekwa phefo. Marokgwana a rena a go kitima a be a rotha meetse. Go tonya kudu. Phefo e be e foka gomme ya ba ya gagola diphoustara tša rena. Re ile ra tšhabela ka diphapošing ra leta gore pula e khule. Pula e rile go khula ka moka ra ya gae.

A re ngwaleng

Mantšu a ka mapokisaneng ao a lego ka go la ngele ke a makopana a go emela a matelele ao a lego ko go lepokisaneng la mmagoja. Thala mothalo go nyalanya mantšu.

ina
tšatši
eto
eta

seeta
leina
letšatši
leeto

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo.
Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

thabile	fenya	dipapading	borutho	meetse
kolobile	tsenya	diphapošing	borotho	leeba
ralokile	tonya	dikolong	batho	leeto

A re ngwaleng

Araba dipotšišo. Lentšu la mathomo le thome ka tlhakakgolo.
Se lebale go ngwala khutlo mafelelong a lefoko.

Ke eng seo se emišitšego Letšatši la Dipapadi?

Na batho ba ile ba tšhabela kae?

Na o nagana gore ba ile ba theeletša pego ya boso? Ke ka lebaka la eng o realo?

Efa kanegelo ye hlogo.

A re direng

Ekiša seo se bego
se direga ka Letšatši la
Dipapadi ge pula e be e
thoma go na.

Polelopegelo

A re ngwaleng

Bjale ngwala seo ba se bolelago, o diriša maswao a polelo a maleba.

Pula e thoma
go na.

Lili o ile a re, "Pula e thoma go na."

Ke dikologa
ka pela.

Tumišo o ile a re, "

"

Thati o ile a re, "

"

Ke rata go raloka
kgwele ya
matsogo.

Namela ditepisi
tša phapoši.

Morutiši o ile a re, "

"

A re ngwaleng

Ngwala mafoko a 3 ka ga se se diragetšego ka Letšatši la Dipapadi.

Mantšu a
tlwaelo

fīša
foka
khula
tšatši

Lapologa

Thuša go rulaganya Letšatši la Dipapadi. Ngwala dikakanyo tša gago ka lepokising le lengwe le le lengwe la mmepe wa monagano.

Lebelo la lehwana le lee

* gopola:

- mae ao a apeilwego
- mahwana

Letšatšikgwedi:
Nako:

Gopola

Lenaneo la Letšatši la dipapadi

Go dirwe eng ge
pula e ka na?

Go jewa eng?

Ke mang yo a ka thušago?

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

Lehono ge re be re le ka phapošing re ile ra nkgelwa ke muši.

Mpša ya rena, Kolo, ya thoma go nkgelela.

Go be go nkgeng?

Re ile ra swanela go ema mmogo ka go latelana ka fase ga mehlare.

Ka morago re ile ra bona leobo le e swa. Re be re tšhogile. Morutiši o ile a leletša IOI77.

Borasetimamollo ba ba tshelelago ba ile ba tla go tima mollo. Ba be ba swere mapanta a magolo le dilepe ebile ba apere digakiši.

Ba tlile ka lori ye khubedu ya mollo ye e phadimago.

Ba ile ba diriša lethopo le lekoto gomme ba tima mollo. Leobo la rena la šireletšwa.

Mašalašala

A re ngwaleng

Dira sediko go mantšu ao a laetšago bontši.

nna	rena	ba	bona	yena
gago	lena	yona	tšona	

Kgetha gomme o dire sediko go lentšu la maleba.

A re ngwaleng

Amo	o a	ba	kitima.
-----	-----	----	---------

Lerato	o a	ba	raloka.
--------	-----	----	---------

Bana	o	ba	kua sekolong.
------	---	----	---------------

Lolo	ke	ba	mofenyi.
------	----	----	----------

Lolo	o	ba	bala puku.
------	---	----	------------

Bana	o	ba	kua dipapading.
------	---	----	-----------------

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo.

Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

nkg	mang	leobo	kgona	mmogo
nkgona	mong	leoto	kgopa	mma
nkgoma	lenong	leokodi	kgoši	mmele

A re ngwaleng

Araba dipotšišo tše. Lentšu la mathomo le thome ka tlhakakgolo.

Se lebale go ngwala khutlo mafelelong a lefoko.

Ke eng seo se bego se eswa?

Ke

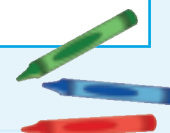
Ke borasetimamollo ba bakae bao ba bego ba tlile go tima mollo?

Ke ka lebaka la eng morutišigadi Makwela a re bana ba swanetše go ema ka go latelana ka fase ga mohlare?

Ka gobane

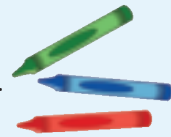
Na nomoro ya mogala ya borasetimamollo ke eng?

A re direng

Nomora diswantšho tše go laetša tatelano ya maleba.

A re ngwaleng

Ngwala lefoko le tee ka seswantšho se sengwe le se sengwe.

A re ngwaleng

Ngwala ka maswaodikga a maleba.

Ngwala leswao la potšišo

?

goba leswao la tlabego

!

goba khutlo

.

Thuša leobo le a swa

Borasetimamollo ba dinatla ba tshela ba ile ba tima mollo

Na ba ile ba tima mollo bjang

Na mollo o gokae

Na mollo o tukile nako mang

!

Mantšu a
tlwaelo

kgona
lehono
mmogo

Maina

Tlotlontšu

Thalela mantšu ao a swanetšego go thoma ka **tlhakakgolo**.

Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

phuki

motse -kapa

segwagwa

lebo

mogoroši

tumišo

mpumalanga

lolo

pherekgong

mošupologo

umthatha

pene

katse

bapala

gauteng

rula

lewedi

laboraro

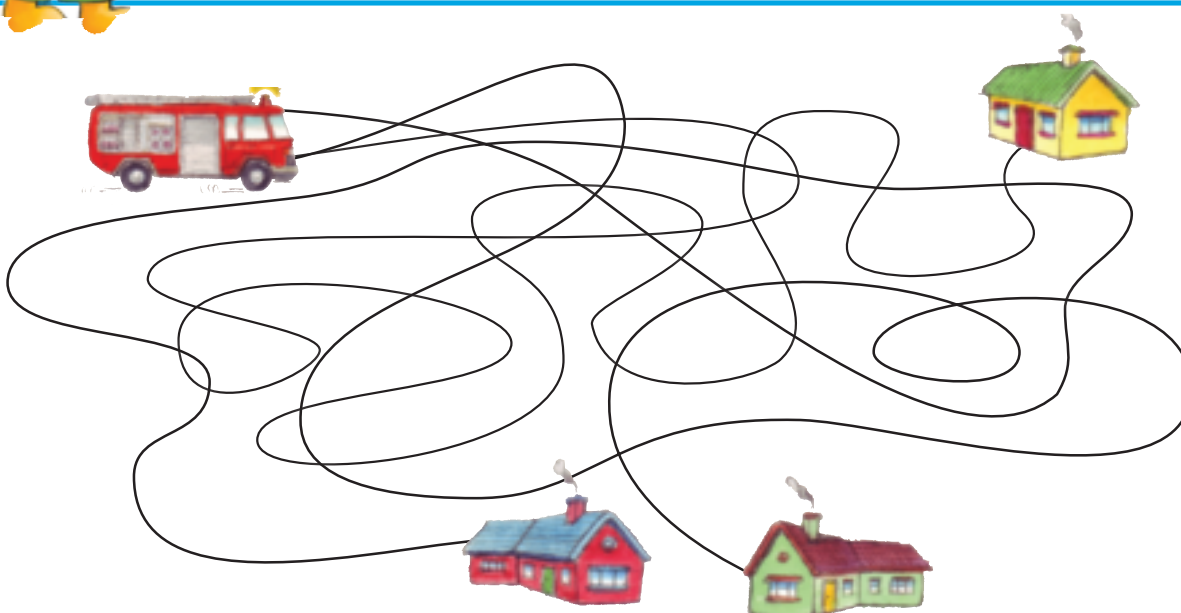
fiša

phensele

Lapologa

Thuša borasetimamollo go fihla dintlong tše: ye khubedu, ye talamorogo le ye serolwane.

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re ngwaleng

Nyaka gomme o dire sediko go modumo kg.

Lehono re ile ra ya kua bokgobapuku ka morago ga sekolo.

Re ile ra kgorometša Lebo ka wilitšhere ya gagwe ya maotwana.

E be e le boima go kgorometšwa.

Go be go na le dipuku tše dintši ka bokgobapukung.

Ke ile ka rata puku yeo e lego ka ga pere. E be e le pere ya go swana e le noši.

E be e kgona go fofa. Mogoroši o ile a tšea puku ye e lego mabapi le go paka khekhe.

O rata go paka.

Rati o ile a re ke yo mokopana kudu go ka fihlelela raka ye e lego kua godimo.

Kolo e ile ya dula ka ntle ga bokgobapuku.

E be e sa dumelelwa go tsena ka bokgobapuku.

Kolo ya batho! Dimpša ga se tša dumelelwa.

A re ngwaleng

Nyalanya mantšu ao a lego ka go la ngele le ao a lego ka go la la go ja, go bopa lefoko.

Ga se a ya sekolong ka gobane

Ke apere jeresi ka gobane

Ke tšere samporele ka gobane

Ke ralokile kua ka gobane.

go be go tonya.

go be go bonala eke pula e tla na.

o be a lwala.

go be go tonya.

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo.

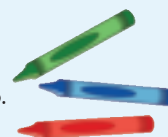
Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

laetša	fofa	khekhe	gagwe
letšatši	fola	khudu	logwa
kgorometša	fepa	khutšo	ragwa

A re ngwaleng

Araba dipotšišo. Se lebale go ngwala khutlo mafelelong a lefoko.

Ke ka lebaka la eng Boati a be a swere bothata go kgorometša wilitšhere?

Ka gobane e

Ke ka lebaka la eng Rati a be a palelwa ke go fihlelela raka ye e lego kua godimo?

Ka gobane ke

Ke ka lebaka la eng Mogoroši a tšere puku ya metswako?

Ka gobane o

Ke ka lebaka la eng Kolo e ile ya dula ka ntle?

Ka gobane

A re direng

Ngwala leina la puku ye o e ratilego.

Mongwadi:

Thala seswantšho go laetša gore puku e
bolela ka eng.

A re ngwaleng

Ngwala mafoko a 3 gomme o bolele gore ke eng
seo o se ratilego ka ga puku yeo.

A re ngwaleng

Nyalanya mantšu ao a lego ka lepokising le leserolane le
ao a lego ka go le letalalerata a go ruma ka go swana.

opela	rata
tsenya	bolela
gata	noša
tloša	tonya

fepa	wena
bala	bopa
loga	bela
yena	noga

Mantšu a
tlwaelo

dintši
fofa
ntle
pere

Lapologa

Thala maswao a se sengwe le se sengwe se se latelago, ka morago o
hlalošetše mogwera wa gago ka maswao a gago.

Dimpša ga di a dumelelwa.

Diyalemoya ga di a dumelelwa.

Dillathekeng ga di a dumelelwa.

Dipudi ga di a dumelelwa.

A re boleleng

Lebelela diswantšho
gomme o bolele ka
seo o se bonago.

Thati o laetša bana gore dithuthupe di dirwa bjang.

A re baleng

Modiri wa dithuthupe

Se o se hlokago

Mahwana a 2 a oli

Seripagare sa komiki sa dithuthupe

Letswai

Se o swanetšego go se dira

Tšhela oli ka pitšeng.

Tšhela dithuthupe ka pitšeng.

Bea pitša mo setofong sa go fiša. Hlokomela gore o se ke wa iphiša.

Theeletša ge dithuthupe di thuthupa.

Ge di feditše go thuthupa, bula pitša.

Tima setofo.

Tšhela dithuthupe ka sekotlelong gomme o di noke ka letswai.

Fefera dithuthupe.

Eja gomme o ipshine.

A re ngwaleng

Nyaka gomme o dire sediko go karabo ya maleba.

Na o hloka oli ye kaakang?	
A	Lehwana le tee
B	Mahwana a mabedi
C	Mahwana a mararo

Na o hloka eng gape?	
A	Dithuthupe
B	Dithuthupe le letswai
C	Panana

Na ke ka lebaka la eng o swanetše go hlokomela ge o dira dithuthupe?

Na o tla tseba bjang gore dithuthupe di budule?

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo.

Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

fīša	sekotlelong	pitša	lehwana	iphiša
diša	lebotlelong	gotša	pitšana	iphepa
tliša	letlalong	botša	pešana	iphediša

A re ngwaleng

Na tatso ya tšona e bjang?

Nyaka gomme o dire sediko go karabo ya maleba.

A	swikiri
B	bohla
C	baba
D	letswai

A	swikiri
B	bohla
C	baba
D	letswai

A	swikiri
B	bohla
C	baba
D	letswai

A	swikiri
B	bohla
C	baba
D	letswai

Leina la	Na letšatši la beke leo o le ratago ke lefe?	Na papadi yeo o e ratago ke efe?	Na puku ye o e ratago ke efe?
Ka			
Mogwera wa ka			
Mogwera wa ka			

A re ngwaleng

Thala mothala wa go kopanya lefoko le le lego ka lepokising le letalalerata le lefoko le le lego ka lepokising le le serolane.

Go be go bonala eke pula e tla na.

Go be go bonala eke go tlo tonya.

Ke be ke eya go bapala kgwele ya maoto.

Pese e be e eswa.

Katse e be e le mohlareng gomme e palelwa ke go fologa.

Ke be ke nyaka go dira sangwetše.

E be e le letšatši la matswalo a mogwera wa ka.

Pudi e tsene ka phahla ye e lego legoreng.

Ke ile ka leletša borasetimamollo.

Ke ile ka jeresi sekolong.

Ke ile ka yo nyaka llere.

Ke ile ka sega borotho.

Ke ile ka samporele sekolong.

Ke dirile karata ya letšatši la matswalo.

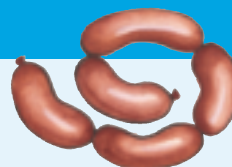
Ke lokišitše legora.

Ke ile ka dikhokho tša ka sekolong.

A re ngwaleng

Ngwala dilo tše o di ratago. Botšiša bagwera ba babedi ka ga dilo tše ba di ratago.

Na sejo se o se ratago ke sefe?	Na lenaneo la radio goba la thelebišene leo o le ratago ke lefe?	Motho yo ke mo ratago.

Mantšu a tlwaelo
fefera
noka
thuthupa

Ngwala motswako wa gago.

Lapologa

Motswako wa _____

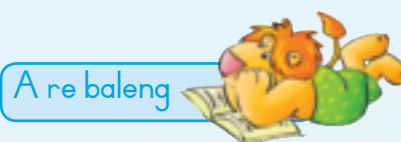
Se ke se hlokago _____

Se ke swanetšego go se dira _____

A re boleleng

A re baleng

MATSENO A KANEGELO

Re be re šoma ka phapošing lehono. Ge re dutše re bala le go ngwala ka dipukung tša rena Reabetšwe a re dijo tša gagwe tša letena di utswitšwe eupša ga se ra bona motho a tsena ka phapošing.

MMELE WA KANEGELO

Ka morago Tumišo a re puku ya gagwe e gagotšwe le ge re se ra bona motho a swara puku ya gagwe.

Moragonyana re ile ra lemoga gore ngatana ya matšoba ya morutišigadi ga e gona. Re ile ra makala gore go diragetše eng ka yona.

Ka morago re ile ra bona gore ke mang yo a dirilego bjalo.

Ka gobane legora le be le senyegile, pudi e ile ya tsena ka sekolong. E be e swerwe ke tlala ka fao ya thoma go ja se sengwe le se sengwe se e se hwetšago.

MAFELELO A KANEGELO

Ka mahlatse mpša, Kolo, e ile ya e kitimiša. Ya e rakediša sebaka sa go feta 1 km. Ka morago ga fao, rena ka moka re ile ra thuša go lokiša legora la sekolo.

A re direng

Ekiša kanegelo ye ya pudi ge e tsena ka sekolong.

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo.

Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

ngatana	pudi	matšoba	bona	phapoši
ngame	pula	letšema	gona	phefo
ngaka	puno	letšepe	tšona	phakiša

A re ngwaleng

Araba dipotšišo tše. Lentšu la mathomo le thome ka tlhakakgolo.

Se lebale go ngwala khutlo mafelelong a lefoko.

Bolela dilo tše tharo tše pudi e di jelego.

1.

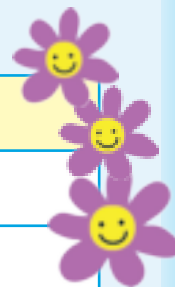
2.

3.

Na pudi e tsene bjang ka sekolong?

Ke eng yeo e ilego ya rakediša pudi?

Akanya ka hlogo ya maleba ya kanegelo ye, gomme o e ngwale mo.

A re ngwaleng

Nomora diswantšho tše ka tatelano.

Ngwala lefoko go hlaloša seswantšho se sengwe le se sengwe.

Lapologa

Ngwala kanegelo ya gago mo pampišaneng. Kanegelo e swanetše go ba le matseno, mmele le mafelelo.

Kgopela mogwera wa gago go go thuša go e beakanya. Bjale o ile go itirela puku ya gago. Sega letlakala le le latelago la puku ye. Sega mo godimo ga methalo ya marontho. Mena letlakala mo methalong. Ngwala leina la puku letlakaleng la ka ntle. Ngwala leina la gago ka tlase ga leina la puku ka gobane ke wena mongwadi wa kanegelo. Thala seswantšho letlakaleng la ka ntle. Bjale ngwala kanegelo ya gago ka gare ga puku.

LETLAKALA LA KA MORAGO

KA GA MONGWADI

Ngwala leina la gago.

Mengwaga ya gago.

Mo o dulago gona.

8

KOATO YA 4: Setape mo matlaeng wa mengwaga go tlogela puku ya gago.

LETLAKALA THALA SESWANTŠHO MO

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala leina la gago (o mongwadi).

1

KOATO YA 1: mmele wa matlaeng wa morotho.

5

Ngwala mmele wa kanegelo ya gago mo le mo letlaldeng
la 4.

Ngwala leina la puku mo.

7

Ngwala mmele wa kanegelo ya gago letlaldeng
la 5.

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala mmele wa kanegelo ya gago mo le mo letlakaleng la 3.

2

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala gore go direga eng kua mafelelong a kanegelo ya gago mo le mo letlakaleng la 6.

7

3

Thoma go ngwala kanegelo ya gago mo le mo letlakaleng la 2.

Ngwala leina la puku mo.

9

Ngwala gore go diregile eng mafelelong a kanegelo ya gago.

Ngwala leina la puku mo.

D i t e n g

Morero wa 2: Balapa le bagwera Kotara 1: Dibeke 5-10

17 Motswala yo ke mo ratago 36

Go bolela: Šomiša dithuši tša go bonwa go akanya seo Kanegelo e bolelago ka sona.

Go bala le Tekatlaologanyo: Bala lengwalo la go tšwa go Tumi go ya go Thati. Ela hloko atrese le ditumedišo.

Tekatlaologanyo ka ga diteng.

Medumo: ile, la, ng, tše, tšh, ngw, ng

18 Motswala wa ka 38

Go bolela: Bolela ka dipapadi tše di fapanego tšeo o di bapalago. Mo papading tšeo, go na le tše di ka bago kotsi? Ditemogo

Go ngwala: Ngwala lengwalo. Bolela gore o dirang sekolong, o be o bolele ditaba. Thala mohlare wa go emela lešika. Ngwala mo dikaleng, maina a balapa la geno (mainaina)

19 Balapa ba a etela 40

Go bolela: Bolela ka ga seswantšho gomme o akanye seo se tšilego go direga mo kanegelong.

Go bala le Tekatlaologanyo: Kanegelo

Medumo: la, ng, tše, ts, ile, tse.

20 Mo tseleng ya go etela motswala 42

Go ngwala: Dira karata ya go kganyogela motho yo mongwe yo o mo tsebagomme a babjago, gore a fole.

Tšhomišopolelo: Go fetolela mafoko go tloga go lebjale go ya go letlago. Thoma letlago ka "Ka moswane/ Gosasa"

Go ngwala: Ngwala seo se go dirago gore o dule o thabile, o nyamile, o befetšwe, le ge o tšhogile.

Go bolela: Latela tsela ya manyokenyoke gore o tsebe mo o yago, gomme ka morago o fe mogwera wa gago ditaello tša gore a ye bjang gabotumiši

21 Mo tseleng ya go etela motswala 44

Go bala le Tekatlaologanyo (kanegelo)

Go ngwala: Hwetša mantšu mo kanegelong gomme o a ngwale kholomong ya maleba, go ya ka medumo: ng, gw, hl, š, ts, ee

Medumo: š, a, ts, ee

22 Se re se dirilego mmogo 46

Go bolela: Tšweletša tiragalo ya go ekiša se se diragetšego mo kanegelong.

Go ngwala: Ngwala maswaodikga mo mafokong

Go ngwala: Ngwalolla mafoko a mo godimo ka lefetile, o a thoma ka "Maabane ..."

Raloka papadi ya mantšu, o šomiša medumo ye o ithutilego yona go fihla bjale.

23 Bera ye e timetšego 48

Go bala le Tekatlaologanyo: Bala kanegelo gomme o arabe dipotšišo.

Medumo: Dira didiko mantšung ao a nago le tl, tše le tšw.

Medumo: b, gw, mph, bj, etše.

24 Go hwetša dilo 50

Go ngwala: Latelanya diswantšho gore di bolele kanegelo.

Ngwala lefoko ka seswantšho se sengwe le se sengwe

Go ngwala: Go nyalanya madiri a lebjale le a lefetile.

Lapologa: Laetša diphapano (ditlhalošo)

25 Phuki o a timela 52

Go bala le Tekatlaologanyo: Kanegelo

Medumo: tšh, sw, go, ile, tš, oa.

Tšhomišopolelo: Madiri le mabaka, maabane, lehono goba gosasa

26 Go hlokomela ngwana 54

Go ngwala: Ngwala kanegelo ka ga ka nako yeo o kilego wa timela

Tšhomišopolelo: Makgokedi

Go ngwala: Nomora mafoko go laetša tatelano mo kanegelong.

Go bolela: Latela manyokenyoke gore o tsebe mo o yago, ka morago o fe molekane wa gago ditaello ka molomo.

27 Pikipiniki ya letšatši la matswalo a rakgolo 56

Go bala le Tekatlaologanyo: Bala taletšo ya go ya moletlong wa Letšatši la matswalo.

Medumo: tl, tš, nk, kg, al

Go ngwala: Hlama dipotšišo ka go šomiša mabotšiši a, kae, mang, neng, eng gomme o fetše ka leswao la potšišo.

28 Meletlo le dipikipiniki 58

Go bolela: Dira dinyakišišo. Botšiša ka go šomiša mabotšiši gomme o ngwale dikarabo mo lenaneong.

Tšhomišopolelo: Šupa madiri a lefetile.

Tšhomišopolelo: Nyalanya madiri a lefetile le a lebjale.

Tšhomišopolelo: Ngwala mafoko ka lefetile, o thoma ka : Maabane ..."

Tšhomišopolelo: Tatelano ya alfabeto
Go ngwala: Ngwala taletšo ya letšatši la matswalo.

29 Lapa le le phedilego gabotse 60

Go bala le Tekatlaologanyo: Bala pukutšatši ya Amo.

Medumo: tl, al, nk, kg, nya, ile, hl, tš.

Medumo: Hlopha mantšu a tsene ka mapokising a maleba.

30 Go boloka nako 62

Ngwala nako ya mešongwana ya go fapana yeo e tšwelelago ka go pukutšatši ya Amo.

Go ngwala: Ngwala mafoko ka lefetile ka ga se o se dirilego maabane.

Thoma ka "Maabane..."

Go ngwala: Ngwala o feletše pukutšatši ka ga seo o tšilego go se dira beke ye e tšago.

Go bala: Bala se mogwera wa gago a se ngwadilego gomme o bone ge eba o ka dira seo a se dirilego.

Bapala "Snakes and Ladders". Sega papadi o e tloše kua morago ka pukung.

31 Kanegelo ya makgolo 64

Go bala le Tekatlaologanyo: bala kanegelo ka ga nkgo/moeta wa makgolo.

Medumo: ts, tš, ny, kg

32 Kanegelo ya balapa 66

Go bolela: Ekiša ditiragalo tša kanegelo ya nkgo/moeta.

Go ngwala: Nomora mafoko ka tatelano ya maleba ya ditiragalo tša kanegelo.

Go ngwala: Beakanyetša go ngwala kanegelo, o šomiša mmepe wa monagano.

Go ngwala: Ngwala puku ya dikanegelo, o šomiša thempleiti ye e segilwego. Kanegelo e swanetše go ba le mathomo, mmele le mafelelo.

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

Fruit Tree Road 2
Riverland
5 Hlakola 2015

Tumišo yo a rategago,

Dumela motswala. Na o sa thabile? Ke fela ke gopola ka mohlantse wola o be o re etetše ka maikhutšo a a fetilego. Ke gopola ka moo re bego re bapala kua nokeng ka gona, re nyaka bana ba digwagwa. Na o gopola letšatši la ge re be re nametše mohlare re fula diperekisi? Ke be ke tšhogile ke re ke tla wa, gomme mafelelong ya ba lethabo le go ipshina kudu. Ke be ke rata le ka moo o bego o kama moriri wa ka ka gona. Bjale re boetše sekolong. Re itokišetša khonsata ya sekolo. Nka thaba kudu ge o ka tla. Ke bina mmimo wa setšo gomme moratho wa ka yena o letša moropa. Ke duma gore o tle go re etela gape.

Motswala wa gago

Thati

A re ngwaleng

Bala kanegelo gomme o arabe dipotšišo.
Lentšu la mathomo la karabo le thome ka tlhakakgolo.
Gopola go fetša ka khutlo.

Ke mang yo a ngwadilego lengwalo?

Na lengwalo le ya go mang?

Na lengwalo le ngwadilwe neng?

Na lengwalo le be le le ka ga eng? Ngwala dilo tše pedi.

1.

2.

Na Thati o ile go dira eng kua konsarateng ya sekolo?

Mantšu a
tlwaelo

gopola
sekolo
tšhogile

Tlotlontšu

A re baleng mantšu le theeletše medumo.
Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka
pukung ya gago ya go ngwalela.

loga	logile
rata	ratile

etela	etetše
namela	nametše
sepela	sepetše

sekolong	nokeng
mohlareng	thabeng
tseleng	ntlong

A re boleleng

Bolela le mogwera wa gago ka ga se sengwe sa dilo tše
o di dirago ge o bapala le bana ba bangwe. Na o bapala dipapadi tše di ka bago
kotsi? Bolela ka ga ditaba tše o nago le tšona ka ga balapa la geno le sekolo.

Ngwalela motswala wa gago lengwalo. Bolela gore o dira eng kua sekolong
gomme o bolele ditaba tše dingwe ka ga balapa la geno.

A re ngwaleng

Ngwala atrese ya gago

Ngwala letšatšikgwe di la lehono

yo a rategago

Motswala wa gago

(Ngwala leina la gago)

A re ngwaleng

Thala mohlare wa balapa goba phara seswantšho sa balapa la geno mo.
Ngwala maina a ba lapa la geno mo.

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

MmagoTumišo o a **lwala**, ka fao Thati le mmagwe ba tla mo **etela**. Ba tla sepela ka thekisi. Thati o **thabile** kudu ka gobane o ile go etela motswala wa gagwe, Tumišo. Ba paka diaparo tša bona. Thati o rekela Tumišo mpho gomme o dira karata ya go **kganyogela** mmagoTumišo gore a fole. Ba tla dula fao matsatši a mabedi.

Ba tla **sepela** ka thekisi. Ba tla sepela bošego mola ngwedi o tagile. Thekisi e na le mabone a go ba le **seetša** kudu.

Gosasa Tumišo le Thati ba tla bapala le bana ba bangwe ka nokeng gomme ba tla **fula** dienywa gore ba je.

A re ngwaleng

Araba dipotšišo. Lentšu la mathomo le thome ka tlhakakgolo. Gopola go fetša ka khutlo.

Na Thati o ya kae?

Na Thati o sepela le mang?

Ke ka lebaka la eng ba eya go etela gaboTumišo?

Na Thati o ile go dira eng kua ga gaboTumišo?

Ba tla sepela ka eng?

Ba tla sepela neng?

Mantšu a tswaelo

mmagwe
sepela
thekisi

Tlotlontšu

A re baleng mantšu le theeletše medumo. Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

fula	sepetše	thabile	motse	lehono	neng
fela	robetše	fihlile	botse	maabane	bjang
gola	makeše	gomile	mokgotse	gosasa	mang

A re direng

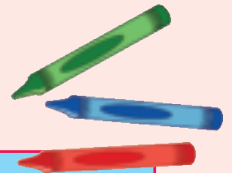
Dira karata ya go kganyogela motho yo o tsebago a lwala gore a fole.
Ngwala molaetša wo bohlokwa ka pele mo karateng. O ngwale ka godimo ga
seswantšho. Ka morago o ngwale ka mo gare, molaetša wa gore a fole.

A re ngwaleng

Ngwalolla mafoko a, gomme o thome ka **Gosasa**.
Re go diretše la mathomo.

Letlago

Ke ja dijo tša ka.

Gosasa ke tla ja dijo tša ka.

Ke ya go Tumi.

Gosasa ke tla

Ke bapala le Tumi.

Gosasa ke

Re sepela ka thekisi.

Gosasa re

A re ngwaleng

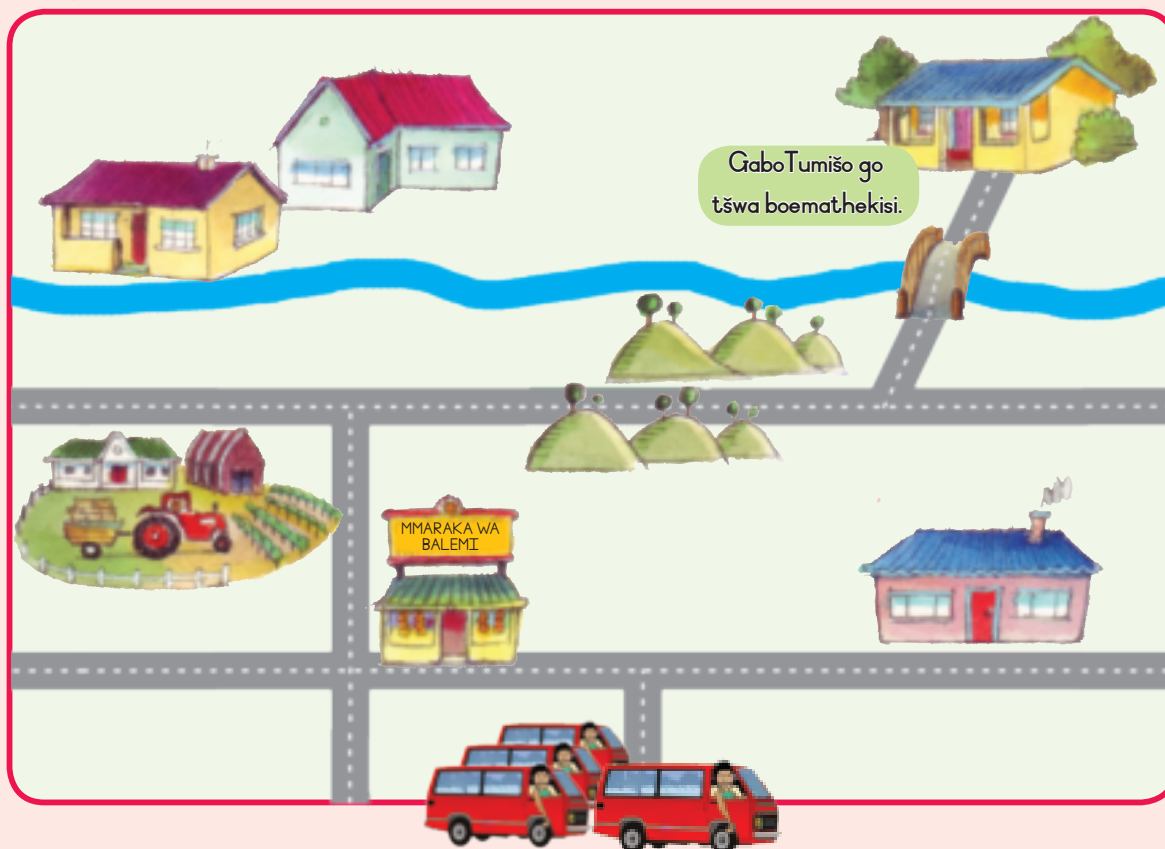
Ngwala lefoko leo go lona o bolelago gore ke eng se se go dirago gore o thabe, o nyame, o befelwe goba o tšhoge.

	Na ke eng se se go dirago gore o thabe?
	Na ke eng se se go nyamišago?
	Na ke eng se se go dirago gore o befelwe?
	Na ke eng se se dirago gore o tšhoge?

Lapologa

Botša mogwera wa gago gore a sepele bjang go fihla ntlong ya gaboTumišo. Mmotše gore o swanetše go fapogela ka go la go ja goba ka go la ngele neng.

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

Mafelelong thekisi ya fihla ntlong ya gabo Tumišo. E be e šetše e le iri ya 8 mantsiboa. "Ra ba ra **goroga**," a realo Thati, gomme a retolla **konopo** ya lebati.

Thati o be a thabile kudu go bona motswala wa gagwe. "Dumela Tumišo," Thati a **goelela**.

"Etle o bone bana ba digwagwa ka nokeng," Tumišo a **goelela**.

"Aowa, aowa!" a realo mmago Tumišo. "Hle, lena ba babedi dulang le je."

"Ke nyaka go **namela** ka ntlong ye e lego godimo ga **mohlare** kua **phakeng**," Thati a goeletša.

"Aowa, o ka se namele mohlare gona bjale. Ke bošego kudu.

Le swanetše go dula le je," mmagwe a **realo**.

A re ngwaleng

Araba dipotšišo. Lentšu la mathomo le thome ka tlhakakgolo. Gopola go fetša ka khutlo.

Na thekisi e gorogile ka nako mang kua ntlong ya gaboTumišo?

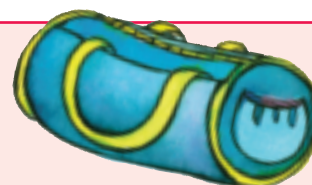
Na ke eng seo Tumišo a bego a nyaka go se dira pele?

Na e be e le kgopolo ye botse gore ba bapale kgauswi le noka bošego bjoo? Efa lebaka.

Tlotlontšu

Nyaka mantšu mo kanegelong ao a nago le medumo ye. Ngwala mantšu ao dikgobeng tša maleba.

ng	gw	hl

Mantšu a tlwaelo
mmagwe
sepela
thekisi

A re ngwaleng

Bala mantšu o theeletše medumo. Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

goa	bošego
boa	lešaka
rea	lešela

tsebe	leeba
tsela	meetse
tsoma	leeto

A re ngwaleng

Ekiša Tumišo le Thati ge ba nyaka go yo bapala.
Bontšha mmago Tumišo a ba botša gore ba je pele ba ka ya go bapala.

Ngwalolla mafoko a gomme o šomiše maswaodikga a maleba.

tumišo le thati ba bapala ka mokibelo

phuki o swara mengwaga ye mene ka hlakola

A re ngwaleng

Ngwalolla mafoko a. Thoma ka Maabane.
Diriša mantšu a go go thuša.

jele

pakile

bapetše

apeile

dutše

Lefetile

Ke dula sekolong.

Maabane ke

Ke bapala le mogwera wa ka.

Maabane ke

O apea lee.

Maabane o

O paka khekhe.

Maabane o

Re ja kua sekolong.

Maabane re

Lapologa

Go kitimela ntlong ya gaboTumišo:

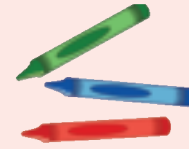
Ke mang yo a tla fihlago pele kua ntlong ya gaboTumišo? Dikološa sente. Ge sente e ka wa ka hlogo ka godimo gona o tla sepela dikgato tše 2. Ge o ka hwetša mosela gona o tla sepela kgato e tee go ya kua ntlong ya gaboTumišo. Yo a fihlago gaboTumišo pele ke mofenyi. Bala lentšu le o emago godimo ga lona. Bona gore ke mantšu a makae ao o ka kgonago go a bala ka nepo.

A re boleleng

Lebelela diswantšho gomme o
bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

Bala kanegelo. Dira sediko go mantšu ao a nago le medumo ye: **tl** le **tš**.

Ke be ke thabile kua ntlong ya gaboTumišo. Tumišo o mphile mpho ye botse.
O mphile bera ya go bapadišwa. E be e le **boleta** ebile e **swarega**.

Ka morago ra sepela ka thekisi go boela gae. Ge re ntše re
sepela ka thekisi pula ya thoma go na. Letšatši le be le sa
bonale gomme go tonya kudu. Mma a **nkapeša** kobo
ye borutho.

Ra kitima mo puleng go tšwa ka thekising go ya kua
ntlong. Ka morago ka lemoga gore bera ya ka e timetše.
Ee, ka gopola gore e be e dutše bjang ka thekising,
gomme e eya felo fao e sa go tsebego. Ka thoma go
lla. Ke be ke nyaka go boela thekising go yo e nyaka.

Ka mahlatsa ra e hwetša e phuthetšwe ka kobo.
E bolokegile gomme e se na mathata.

A re ngwaleng

Bala kanegelo. Kgetha karabo ya maleba.

Tumišo ke mang?

A

Tumišo ke mosetsana

B

Tumišo ke mošemane

C

Tumišo ke bera

Mantšu a
tlwaelo
hweditše
ntlong
puleng

Na kanegelo e ka ga eng?

A

Thati a bapala le mogwera wa gagwe

B

Thati a kitima mo puleng

C

Thati o timeletšwe ke bera ya go bapadišwa

Na boso bo be bo le bjang mo kanegelong?

A

Go be go fiša letšatši ka moka

B

Go be go fiša, morago gwa tonya le pula ya na

C

Pula e nele letšatši ka moka

Bjale ngwala dikarabo tša dipotsišo tše.

Na Thati o ile a ikwa bjang ge a be a nagana gore bera ya gagwe e timetše?

Na o tseba bjang?

Na o hweditše bera ya gagwe kae?

Tlotlontšu

A re baleng mantšu le theeletše medumo.

Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

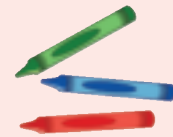

bera	gagwe	mphile	bjang	timetše
boleta	sagwe	mphuthela	bjale	sepetše
bapala	yagwe	mphora	bjalo	tlogetše

A re direng

Nomora diswantšho ka tatelano ya maleba.

A re ngwaleng

Ngwala lefoko le tee ka ga seswantšho se sengwe le se sengwe.

A re ngwaleng

Nyalanya mantšu a lebaka la bjale le a lebaka le le fetilego. Thala methalo go nyalanya mantšu a mabedi ao.

Lefetile

Lapologa

Laetša mo di fapanago.

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

Thati le Lili ba be ba nyaka ngwana wa boMpho, Phuki. Phuki o na le mengwaga ye mene.

Phuki o be a **bapala** le mpša, Kolo.

Ka morago Thati le Lili ba lemoga gore lebatl le bulegile. Phuki le Kolo ba be ba se gona.

Basetsana ba kgokologa le **mmila** ba nyaka ba bile ba goelela Phuki ba dutše ba kitima.

Ba be ba **tšhogile** ka gobane go be go eba **leswiswi**.

Ge ba fihla mafelelong a tsela ba hwetša Phuki le Kolo ba dutše le lekgarebe le le rekišago dijo.

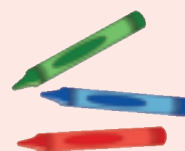
Phuki le Kolo ba be ba eja borotho.

A re ngwaleng

Bala kanegelo gomme o arabe dipotšišo.
Lentšu la mathomo la karabo le thome ka **tlhakakgolo**.
Go pola go fetša ka **khutlo**.

Ke mang yo a bego a timetše?

Na ke ka lebaka la eng Lili le Thati ba be ba tšhogile?

Ba be ba tšhogile ka gobane

Na ba hweditše Phuki neng?

Ba hweditše Phuki ge

Na ba hweditše Phuki kae?

Ba hweditše Phuki

Na Phuki o be a dira eng ge ba mo hwetša?

O be a

Tlotlontšu

A re baleng mantšu le theeletše medumo.
Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

tšhoga	tšhogile	rekišago	bitša	goa
tšhaba	tšhabile	timetšego	gotša	boati
tšhipa	tšhipile	bapalago	botša	moago

Mantšu a
tlwaelo
lebatl
lemoga
tšhogile

A re ngwaleng

Thalela lentšu le le dirago mo lefokong le lengwe le le
lengwe. Ngwala **maabane**, **lehono** goba **gosasa**, go bontšha
nako ye tiro e swanetšego go diragala ka yona.

Ba tla ya kua sekolong.	Gosasa
O re apeetše dijo.	
Re tla bjala merogo.	
O bolela mo mogaleng.	

A re ngwaleng

Ngwala kanegelo mabapi le letšatši leo o ilego wa timela ka lona.

Handwriting practice area with five horizontal lines.

A re ngwaleng

Dira sediko go lentšu la maleba.

Dijo di/se budule.

Meetse a/la kae?

Dikolo se/di bulwa ka Labobedi.

Dipuku sa/tša gago di ka mo.

Wena e/o lokile kudu.

Mosadi ba/o rekiša dijo.

A re ngwaleng

Nomora mafoko a, go laetša tatelano ya maleba ya kanegelo.

☐

Ba hweditše Phuki.

☐

Ba ile ba yo nyaka Phuki.

☐

Phuki o timetše.

☐

Thati le Lili ba be hlokometše Phuki.

A re ngwaleng

Ngwala mantšu a ka mapokising a maleba.

disala

dikologa

boima

phoofolo

bala

mala

rata

tlhaka

hleka

loga

noga

kitima

namane

dithapo

dipere

dipapadi

maima

phepholo

dipapadi

namune

talalerata

pholo

mpata

serolane

__sala

__pere

kiti__

tlha__

sero__ne

tala__rata

di__loga

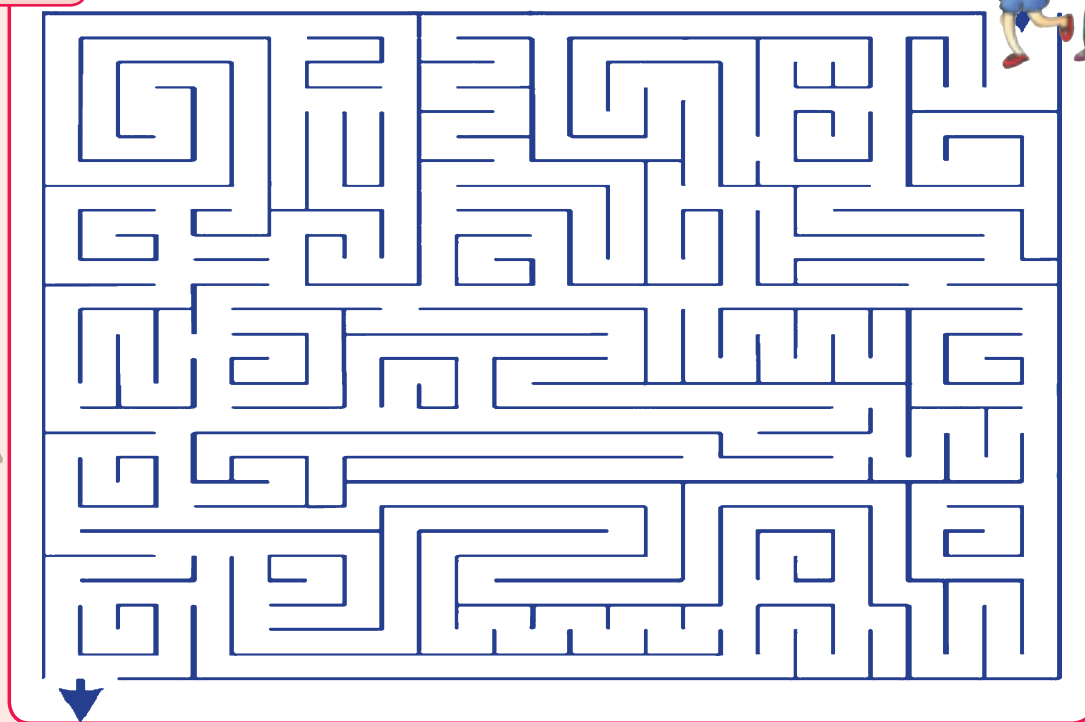

phe__lo

Lapologa

Thuša Thati le Lili
go hwetša Phuki.
Thala mothalo go
laetša tsela yeo ba
swanetšego go e
latela.

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

Karata ya taletšo

Moletlo:

Pikiniki ya letšatši la matswalo a Rakgolo

Neng:

30 Moranang 2015

Kae:

Phakeng ya Moretele

Nako:

Pese e tla tloga ka iri ya 10 kua Holong
ya Setšhaba gomme e tla go buša ka
iri ya 5.

O tle o swere eng?

- Hle, etla ka diaparo tša go thutha.
- Hle, etla ka bolo ya go bapala.
- Hle, etla ka senotšididi sa gago.
- Hle, etla ka nama gore o tlo beša.

A re ngwaleng

Bala taletšo gomme o arabe dipotšišo. Lentšu la mathomo la karabo le thome ka tlhakakgolo. Gopola go fetša ka khutlo.

Ke ka lebaka la eng go tla ba le pikiniki?

Na pikiniki e tla ba kae?

Na pese e tla tloga nako mang?

Na ba tla ja eng kua pikiniking?

Na ba tla bapala eng?

Mantšu a
tlwaelo

kae
mang
neng

Tlotlontšu

Hlopha mantšu a, ka matorokising a maleba.

robala

bala

nku

rakgolo

tlema

tlema

nkwe

tlola

naga

tlou

makgolo

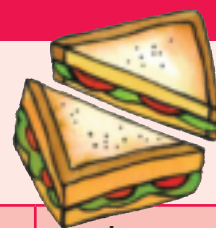
kgomo

A re direng

Botšiša bagwera ba 4 dipotšišo tše.

	Leina	Leina	Leina	Leina
Efa leina la gago.				
Na o dula kae?				
Na o belegwe neng?				
Na mogwera wa gago yo bohlokwa ke mang?				
Na ke ka lebaka la eng o mo rata?				

A re ngwaleng

Dira sediko go mantšu ao a lego ka lefetile.

Mabaka

ya	ja	jele	raloka	ralokile
nwa	nwele	namela	nametše	ile

Gosasa ke tla		Maabane ke
nwa		ile
namela		ralokile
ja		nametše
raloka		jele
ya		nwele

A re ngwaleng

Ngwala mafoko a ka lebaka le le fetilego, thoma ka **Maabane**.

jele

ralokile

nametše

Re tla ya kua pikiniking ya rakgolo.

Maabane re

Re ja nama.

Maabane re

Re namela pese.

Maabane re

Re raloka ka bolo.

Maabane re

A re ngwaleng

Nomora sehlopha se sengwe le se sengwe sa mantšu go bontšha tatelano ya maleba ya alfabete.

3.	seatla
1.	fihla
2.	ntlo

	bolao
	bonnyane
	gampe

	bohloko
	pene
	kolobe

Lapologa

Ngwala taletšo ya go tla moletlong

1. Ngwala gore e tla ba latšatši la matswalo a mang.
2. Ngwala gore moletlo o tla ba neng.
3. Ngwala gore moletlo o tla ba kae.
4. Ngwala gore moletlo o tla thoma ka nako mang.

**LETŠATŠILA MATSWALO
LE LEBOSE!**

1. Leina:

2. Letšatšikgweri:

3. Nako:

4. Lefelo:

A re baleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re boleleng

Letšatši la modiro wo montši

6:30 a.m Tsogile

6:45 a.m Hlapile

7:00 a.m Jele difihlolo

7:15 a.m Hlapile meno

7:30 a.m Ile sekolong

8:00 a.m Šomile ka maatla sekolong

1:00 p.m Ralokile

2:00 p.m Jele dijo tša matena

3:00 p.m Nošeditše tšhengwana ya merogo

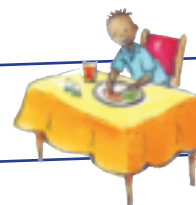
4:00 p.m Dirile mošomo wa gae

6:30 p.m Jele dilalelo

7:45 p.m Hlapile meno

7:50 p.m Kamile moriri wa ka

8:00 p.m Ile go robala

A re ngwaleng

Bala "Letšatši la modiro wo montši" gomme o arabe dipotšišo tše. Lentšu la mathomo la karabo le thome ka tlhakakgolo. Gopola go fetša ka khutlo.

Na Rati o tsogile nako mang?

Na Rati o jele difihlolo tša gagwe nako ye kaakang?

Na o hlapile meno gakaē?

Na Rati o ile sekolong bjang?

Na o jele gakaē?

Mantšu a
tlwaelo

kae
mang
neng

Tlotlontšu

Hlopha mantšu a, ka matorokising a maleba.

kgomo
nkwe

bala

tlola

naga

rakgolo

makgolo

robala

nko

nku

tlou

tlema

mala

A re ngwaleng

Tsenya mantšu a ka mapokising a medumo ya maleba.

hlapi

hloka

tšea

tšola

nonyana

romile

hlapa

lenyalo

monyadi

fetile

letšatši

boile

nya	ile	hl	tš

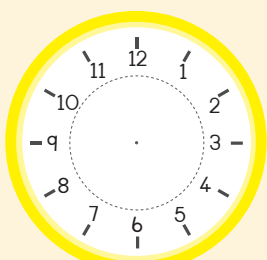

A re ngwaleng

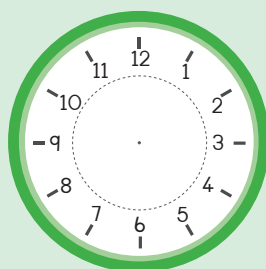
Thala manaka mo sešupanakong go laetša gore ke nako mang.

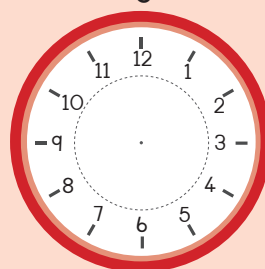
Rati o jele.

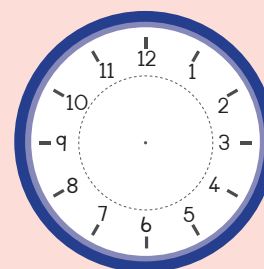
Rati o ile
sekolong.

Rati o dirile
mošomo wa gagwe
wa gae.

Rati o nošeditše
tšhengwana.

A re ngwaleng

Ngwala seo o se dirilego lehono. Gopola go ngwala le dinako.

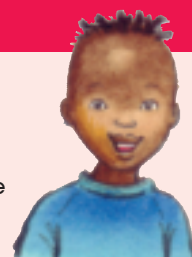
Seo ke se dirilego

A re ngwaleng

Ngwala seo o tla se dirago beke ye gomme o neeletšane dipuku le mogwera wa gago.

Mošupologo

Letšatšikgwedi

Labobedi

Letšatšikgwedi

Laboraro

Letšatšikgwedi

Labone

Letšatšikgwedi

Labohlano

Letšatšikgwedi

Lapologa

Bapala papadi ya dinoga le dillere.
Lebelela papetla ya papadi
letlakaleng la mafelelo la puku ya gago.

O tla hwetša ditsekana kua
mafelelong a puku.

MELAO

- Fanang sebaka go lahlela letaese mo fase.
- Lebelela nomoro ye e lego mo letaeseng ka morago ga go le lahlela fase.
- Sepediša leswao la gago kua pele go ya ka palo ya dikgoba tše di lego mo letaeseng.
- Ge o ka wela ka fase ga llere o tla namelela kua godimo ka llere.
- Ge o wela kua godimo ga noga, o ya kua fase ka noga.
- Motho wa mathomo wa go fihla go 100 ke yena mofenyi.

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

Ka fao ke ithutilego go bopa dipitša tše dibotse

Kgalekgale, mola ke be ke sa le yo monnyane bjalo ka wena, ke be ke dula le mme le tate mo polaseng. Re be re na le dikgomo le dinku tše dintši, fela re be re dula kgole le bagwera ba rena. Go be go se na le yo nka bapalago le yena. Ke be ke fela ke **bogela** mme ge a **bopa** dinkgo.

O be a tswaka **letsopa** le a bego a le kga ka nokeng. O be a bopa dinkgo ka diatla tša gagwe, gomme a di emiše mo letšatšing gore di ome. Letšatši le lengwe a dira gore ke **ipopela** nkgo ya ka. Ke ile ka bopa nkgo ka kelohloko gomme ka e dikološa gantšinyana. Ke be ke thabile kudu go ipopela nkgo ya ka.

Ka morago ke ile ka e emiša letšatšing gore e ome.

Bjona **bošegong** bjoo ge ke sa robetše pula ya thoma go na. Ge ke tsoga ka se bone nkgo ya ka. E be e fetogile leraga. Seo fela ke bego ke kgona go se bona e be e le **mohlala** wa leraga le lehubedu o lebile tšhengwaneng. Ka nyama kudu.

Ke ile ka swanela go bopa nkgo ye nngwe. Ke ile ka ithuta ka go bopa gape le gape. Ke ka yona nako yeo ke ithutilego go bopa dinkgo tše dibotse kudu.

A re ngwaleng

Bala kanegelo gomme o arabe dipotšišo. Lentšu la mathomo la karabo le thome ka **tlhakakgolo**. Gopola go fetša ka **khutlo**.

Ke mang yo a bolelago mo go kanegelo ye?

Ke phošo efe ye a ilego a e dira?

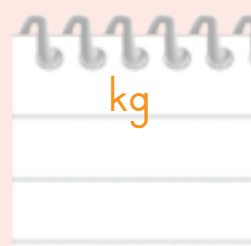
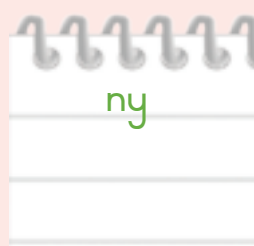
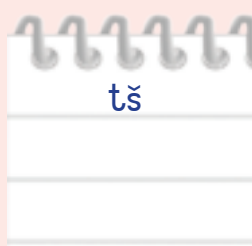
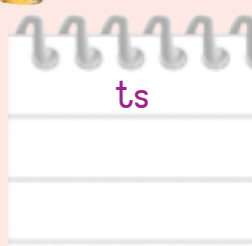
Go diragetše eng ka nkgo?

Mantšu a
tlwaelo
bopa
kgale
letsopa

Tlotlontšu

Nyaka mantšu mo kanegelong ao a nago le medumo ye. Ngwala mantšu ao dikgobeng tša maleba. Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

A re direng

Ekiša kanegelo ya nkgo.

Nomora mafoko a ka fase go ya ka tatelano ye dilo di diragetšego ka yona. O diretšwe nomoro ya l.

A re ngwaleng

	Pula e ile ya thoma go na.
	O be a nyamile.
	O bopile nkgo ye mpsha.
	Nkgo e ile ya fetoga leraga le lehubedu.
	O ile a tlogela nkgo mo letšatšing gore e ome.
I	Makgolo o bopile nkgo ya gagwe ya mathomo ge a be a sa le mosetsanyana.

A re ngwaleng

Rulaganya go ngwala kanegelo ya gago. Botša mogwera wa gago gore o ya go ngwala ka ga eng. Rulaganya kanegelo ya gago go ya ka matseno, mmele le mafelelo.

Matseno

Thoma ka gore e be e le neng.

Mmele

Bolela gore go be go diragala eng mo mmeleng.

Tšweletšo ya mmele

Go diragetše eng gape.

Thulaganyo ya go ngwala kanegelo

Mafelelo

Balela gore kanegelo e fedile bjang.

Lapologa

Sega letlakala le le latelago. Dira puku. Mo letlakaleng la ka ntle, ngwala leina la puku. Ngwala leina la gago ka fase ga leina la puku, ka gobane o mongwadi. Thala seswantšho letlakaleng la ka ntle. Bjale ngwala kanegelo ya gago yeo e nago le matseno, mmele le mafelelo.

LETLAKALA LA KA MORAGO

KA GA MONGWADI

Ngwala leina la gago.

Mengwaga ya gago.

Mo o dulago gona.

8

KGATO YA 4: Saga mo go makholong tswi ka morago ya go seipela puku ya gago

LETLAKALA THALA SESWANTŠHO MO

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala leina la gago (o mongwadi).

1

KGATO YA 1: miana mo makholong wa marantho

5

Ngwala mmele wa kanegelo ya gago mo le mo letlakaleng la 4.

Ngwala leina la puku mo.

7

Ngwala mmele wa kanegelo ya gago mo le mo letlakaleng la 5.

Ngwala leina la puku mo.

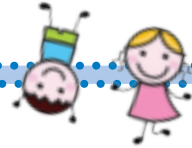
Ngwala leina la puku mo.

Ngwala mmele wa kanegelo ya gago mo le mo letlakaleng la 3.

2

Ngwala leina la puku mo.

Feleletša kanegelo ya gago.

7

3

Thoma go ngwala kanegelo ya gago mo le mo letlakaleng la 2.

Ngwala leina la puku mo.

9

Ngwala gore go direga eng mafelolong a kanegelo ya gago.

Ngwala leina la puku mo.

Morero wa 3: Go etela kua le kua Kotara ya 2: Dibeke 1–4

D
t
e
n
g

33 Mafelo ao a ka etelwago 70

Go bala le Tekatlhaologanyo: Bala pamfolete, o hwetše tshedimošo. Medumo: ph, th, tl, kh, kg

34 Na re swanetše go ya kae? 72

Thala seswantšho godimo ga sekhapha gomme o se amanye le lefelo leo le lego mmepeng wa Afrika-Borwa. Tšhomišopolelo: Ngwalolla dipudula tša polelo ka poleloseboledi, o šomiše ditsebjana. Go bolela: Rerišana le bagwera ba 10, o ba botšise gore ba kganyoga go etela lefelo lefe. Ngwala dikarabo mo lenaneong. Tlhagišo ya go bonwa: thala papetla ya go bontšha, ka go khalaria ka dipolokong nako le nako ge ba re “ee”.

35 Table Mountain 74

Go bala le Tekatlhaologanyo: Bala athekele ya kuranta. Ela hloko hlogo, letšatšikgwedi le diswantšho. Medumo: ny, d, hl, ngw Medumo: Mantšu a go ba le morumokwano

36 Go ngwala kuranta 76

Tšhomišopolelo: Dira sediko go maina ao a ngwadilwego ka nyenyefatšo. Dira sediko go madiri ao a lego ka lefetile. Nyalanya madiri a lebjale le madiri a ona a lefetile. Tšhomišopolelo: Ngwala mafoko ka lefetile, o thoma ka “Maabane...”. Go bolela: Bolela ka ga kuranta. Bolela ka ga ditaba tša lena tša go tšwa ka gae le ka seko long. Beakanyetša go tlo ngwala taba ya kuranta. Go ngwala: Ngwala athekele ya kuranta.

37 Lebelela dihlapa ka moka 78

Go bala le Tekatlhaologanyo: Bala phoustara gomme o arabe dipotšišo tše di lego mabapi le yona. Medumo: tsw, kw, tl, hl, ng, f, b, s

38 Akwareamo 80

Go bolela: Ahlaahla phoustara ye e lego mabapi le akwareamo Tšhomišopolelo: Dira sediko go mahlaodi Go ngwala: Ngwala tlhalošo ya gago, o šomiša mahlaodi. Go ngwala: Hlama phoustara ya go hlaloša mpša ye e timetšego. Hlaloša mpša gore batho ba tle ba e bone. Ngwala mahlaodi.

39 Pilanesberg 82

Go bolela: Lebelela diswantšho gomme o akanye gore ditaba tše mmaladitaba a di tšweletšago ke dife. Go bala le Tekatlhaologanyo: Bala Pego ya Ditaba gomme o arabe dipotšišo ka ga tšona. Medumo: š, tš, lw, hw, d Tšhomišopolelo: Nyalanya madiri a lefetile le madiri a ona a lebjale.

40 Go bala ditaba 84

Go bolela: Dira se ekego ke wena mmadi wa ditaba tša TV, gomme o bolele ditaba. Tšhomišopolelo: Ngwala mafoko ka lefetile, ka morago, a ngwale ka letlago. Fetola dipudula tša polelo di be poleloseboledi, o šomiša ditsebjana. Go šomiša dibonwa: Lebelela diswantšho tša tlo e enwa meetse. Hlalošetša mogwera wa gago se o se bonago.

41 Serapa sa Ditlou sa Addo 86

Go bala le Tekatlhaologanyo: (go ngwala ka go pukuntšu) Medumo: tsw, tl, kg, tš, ts, u, s, Tšhomišopolelo: Nyalanya madiri ao a lego ka lebjale le madiri a ona ao a lego ka lefetile.

42 Ditaba tše dingwe gape ka Serapa sa Ditlou sa Addo 88

Go bolela: Dira se ekego o kgatha tema mo kanegelong. Tšhomišopolelo: Nyalanya dikarolo tša mafoko go hlama mafokofkwana, ka go šomiša “ge – o tla”. Go ngwala: Ngwala seo o tšilego go se dira beke ye, ka go pukuntšu ya beke (ka letlago). Go bala: Bala pukutšatši ya beke ya mogwera wa gago.

43 Gold Reef City 90

Go bala le Tekatlhaologanyo: Bala poskarata gomme o arabe dipotšišo. Medumo: Nyaka gomme o direle mantšu ao a nago le medumo ye, tš, ts, ng, kgw, sw, th, tšh, tsw, mo, mm poskarateng. Tšhomišopolelo: Tsenya, tš, olo, ana, hl, mm, mo mantšung a a filwego gore a nyalane le seswantšho sa maleba.

44 Lapologa kua Gold Reef City 92

Tšhomišopolelo: Kopanya mafoko ka go šomiša makopanyi a, ka gobane, ka fao le fela. Tšhomišopolelo: Kgetha o be o dire sediko mo go lehlaodi go dira gore lefoko le kgahliše. Go ngwala: Hlaloša motho goba lefelo leo o le ratago, o šomiša mahlaodi. Go ngwala: Ngwalela ba babedi ba bagwera ba gago diposkarata. Hlaloša leeto la pese.

45 Mo tseleng ya go boela gae 94

Go bala le Tekatlhaologanyo: Kanegelo Tšhomišopolelo: Ka go šomiša mantšu a go hlatha lediri (mahlathi) Medumo: tl, ile, ta, kg, tše

46 Re boile gae 96

Go bolela: Bolela le mogwera wa gago ka ga mekgwa ye mebedi ya dinamelwa. Feleletša mafoko ka go nyalanya dikarolo tše pedi. Go ngwala: Thala seswantšho, ka morago o ngwale tlhalošo ka ga sona. Lapologa: Nyalanya diswantšho tše le phofofo ya maleba.

47 A re ngwaleng kanegelo 98

Go bolela: Šomiša dithuši tša go bonwa go akanya gore Kanegelo e mabapi le eng. Go bala: Go bala ka go hlakanelwa (kanegelo) Mošomo wa Tekatlhaologanyo Supa dintlha tše bohlokwa ka ga seo se badilwego. Medumo: ts, tl, lw, ng, th, tšw, tšh, ee, aa, e, n Tšhomišopolelo: Dira sediko go ditumatshwano tša maleba.

48 Ke ngwala ka ga ditaba tša ka 100

Go ngwala: Beakanya kanegelo ya go ba le mathomo, mmele le mafelelo. Go ngwala: Ngwala puku ya dikanegelo o šomiša thempleiti ya disegwa. Kanegelo yeo e swanetše go ba le matseno, mmele le mafelelo.

A re boleleng

Lebelela papetlana ye.
Kgetha gore o nyaka go ya kae.

Kapa-Bophirima

Etela Table Mountain.
Hlatlogela kua godimo ga
thaba ka koloi ya kheibole.
Itirele pikiniki mo godimo
ga thaba. Bona maruarua
dibatahlapi,
ditolfaine le
dihlapi kua
akwareamo.

Gauteng

Ithabiše kua Gold Reef City.
Tsena mo moepong wa gauta
gomme o namele melekramo.

Etela Soccer City.

Leboa-Bophirima

Etla Serapeng sa Diphoofolo
sa Pilanesberg. Namela tlou.
Bona dithutlwa,
dipitsi le
ditau. Tšea
diswantšho tša
diphoofolo.

KwaZulu-Natal

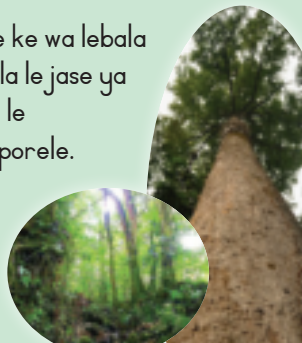
Ge o etla uShaka Marine
World o tla kgona go bona
ditolfaine di bapala kgwele ya
maoto diphenkwine di bina.
Bona disili di thekaneditše
dibolo ka dinko tša tšona.
Ge o le bogale, o ka rutha le
dibatahlapi/dišaka.

Limpopo

Etela Sekgwa sa Pula. O tla
bona dimela tše dikgolo le
mehlare ye meteleletelele.

O se ke wa lebala
go tla le jase ya
pula le
sampirele.

Kapa-Leboa

Etla Kimberley, gomme o
bone molete wo mogologolo
wa go feta melete ye mengwe
mo lefaseng. O ka ja dijo
tša matena tša gago kua
lefelong la pikiniki kgauswi le
Moletemogolo.

Mpumalanga

Dula nakonyana kua Lešokeng
la diphoofolo la Kruger.
Setlhamo se Segolo se dula
lešokeng le. Bona ditau, dinkwe,
ditlou, ditšhukudu le dinare
gomme o je dijo tša gago tša
letena lefelong la pikiniki le le
bolokegilego le lego kgakala le
diphoofolo tša lešoka.

Freistata

Etela Serapa sa Sandfontein.
O tla bona ditšhukudu, dinare,
dithutlwa le dinoko.

Gape o ka kgona go thutha ka
letamong le legolo.

Kapa-Bohlabela

Serapa sa Ditlou sa Addo se
na le ditlou tše dintši. Leka
go di bona ka moka. Kua
lebopong la kgauswi o ka bona
maruarua le dibatahlapi tše
tšhweu tša go tuma!

A re ngwaleng

Bala papetlana, gomme ka morago o arabe dipotšišo tše. Gopola go thoma lefoko ka tlhakakgolo gomme o fetše ka khutlo.

Letlago

Ke leeto lefe le o ka le ratago kudu? Efa lebaka.

Na batho ba tla bona eng Kapa-Bophirima?

Ba tla

Na ba tla bona eng kua KwaZulu-Natal?

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo. Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

tlou	phoofolo	thutlwa	khutlo	kgona
tlala	phefo	thaba	khudu	kgela
tlema	bophirima	thiba	kheibole	kgaka

A re ngwaleng

Dira sediko go mantšu ao a nago le modumo wa f.

foka	bona	bofa	leka
fepa	feta	makhura	fediša
feta	segwana	fega	thaba
founa	tolfeini	lešoka	lefa

A re boleleng

Bolela le mogwera wa gago ka lefelo leo o ratago go ya go lona le gore ke eng seo o ratago go se bona.

A re direng

Thala seswantšho mo sekhipheng sa gago go bontšha seo o tla se bonago. Swaya profense ye o tla yago go yona mo mmepeng.

A re ngwaleng

Ngwala **fegelwana** mo mafokong a, go laetša gore go na le dilo tše kae lenaneong le lengwe le le lengwe.

Ditsebjana

O ka bona ditau ditlou ditšhukudu le di thutlwa.

O ka ja nama merogo borotheo le lebebetšididi.

O ka bona ditolfene diphenkwine dibatahlapi le maruarua.

Ke nyaka go ya kua godimo ga thaba

Diriša ditsebjana go bontšha gore bana ba ba reng.

A re ngwaleng

Tumišo a re, "

"

Poleloseboledi

Ke nyaka go bona
Setlhano se Segolo.

Lili a re, "

Mogoroši a re, "

Ga ke nyake go
bona molete wo mogolo.

Ke nyaka go bona
dišaka kua uShaka
Marine World

Thati a re, "

Lapologa

Botšiša bagwera ba 10 gore ba ka rata go ya
kae. Botšiša "Na o ka rata go ya
Table Mountain? Na o ka rata go ya Serapeng sa Ditlou sa
Addo?" Khalara poloko nako ye nngwe le ye nngwe ge ba re
"Ee". Thoma kua tlase ga lenaneo. Lenaneo la gago le tla ba ka
tsela ye.

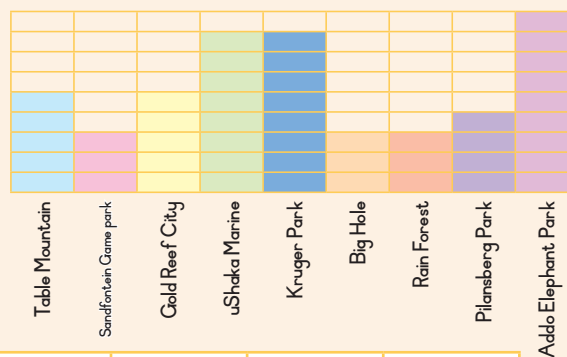

Table Mountain	Sandfontein Game Park	Gold Reef City	uShaka Marine	Kruger Park	Big Hole	Rain Forest	Pilansberg Park	Addo Elephant Park

A re boleleng

Lebelela kuranta gomme o bolele ka seo o se bonago.

Bala mošomo wa bathuti wa kuranta wo
ba o ngwadilego.

A re baleng

Ditabakgolo tša sekolo

Mphato o ya kua godimodimo

16 Mosegamanye 2015

Yo mongwe le yo mongwe o be a thabile kua Table Mountain. Go be go tonya kua godimo ga thaba ka fao re ile ra apara dipaki le dikuane. Monna wa go loka o ile a re thuša go tsenya wilitšhere ya Lebo ka koloing ya kheibole. O be a sa kgone go namela ditepisi. Ge re hlatlogela kua godimo ga thaba re ile ra bona dipela tše dinnyane. Di swana le dipeba tše di nonnego. Koloi ya kheibole e tšere metsotso ye mehlano go hlatlogela kua godimo ga thaba. Moya o be o tonya. Ge re fihla kua godimo re ile ra tšea diswantšho.

Thaba e be e le lebala mo godimo. E swana le tafola.

Ge re dutše re le kua godimo ga thaba Tumišo a wa gomme a thinyega lengwele. O be a se a gobala kudu..

Ge re se na go boela tlase, re ile ra ya akwareamong ya Mawatlemabedi (Two Oceans Aquarium). Re ile ra bona dihlapu, dibatahlapi le dikhudu tša lewatle.

A re ngwaleng

Bala athekele ya ditaba. Araba dipotšišo tše.
Gopola go thoma lefoko ka **tlhakakgolo** gomme
o feleletše ka **khutlo**.

Na go ba tšere nako ye kaakang go fihla kua godimo ga thaba?

Na ke ka lebaka la eng ba be ba apere dijase le dikuane tše borutho?

Ka gobane

Na goreng e bitšwa Table Mountain?

Ka gobane

Na go diragetše eng ka Tumišo?

Na o nagana gore hlogo ya athekele ye e lokile? Efa lebaka.

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo.
Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

thinyega	dipela	hlahloba	lengwele
nyorilwe	ditepisi	hlapi	lengwalo
senyega	dikuane	hlapa	ngwana

A re ngwaleng

Na ke mantšu afe mo mothalong ao a sa dumego bjalo ka ao a lego ka
lepokising la mathomo? A direle sediko.

raloka	robala	boloka	apara	rata	goloka
nyala	lenyalo	sebjana	monyadi	godimo	gobala
hlapa	bala	hlapi	hlaka	tlhaka	nyaka
ngwala	ngwana	lengwalo	phišo	mongwadi	segwagwa

A re ngwaleng

Thalela moselana wa -ana mafokong a.
O diretšwe mohlala.

Mantšū ao a re botšago
bonnyane bja selo
(maina) gantši re a
lemoga ka moselana wa
-ana. Ge re hlomesetša
moselana wo mo
maineng, gona re bolela
ka nyenyefatšo.

Bana ba bone ditawana mo thabeng.

Ba bone dipelana ka fase ga maswika.

Monna o nametše wilitšhere.

Ke be ke swere pene ka gare ga mokotlana.

A re ngwaleng

kitima

sepela

ngwala

ikhutša

bina

opela

bolela

raloka

bogela

letša

leditše

binne

kitimile

ralokile

ikhutšitše

opetše

sepetše

bogetše

boletše

ngwadile

Ngwala mafoko a, Thoma ka Maabane.

Ke a raloka.

Maabane ke

Ke a sepela.

Maabane ke

Ke a bolela.

Maabane ke

Ba bogela thelebišene.

Maabane ba

A re boleleng

Bolela le mogwera wa gago ka kuranta ya mphato ye e lego letlakaleng la 74. Bolela ka ditaba tša gago tša ka gae le tša ka sekolong. Bolela ka ditaba tše o tla di tsenyago ka kuranteng ya lena.

Ngwala dikakanyo tše dingwe.

A re ngwaleng

Na go diragetše eng?

Na se diragetše neng?

Na se diragetše kae?

Na ke ka lebaka la eng se be se kgahliša?

A re ngwaleng

Ngwala ditaba tša gago sekgobeng sa ka fase.
Thala seswantšho sa taba ya gago.

Leina la kuranta

Letšatšikgwedi

Hlogo ya taba

Ngwala ditaba tša gago mo.

Thala seswantšho mo.

A re boleleng

Lebelela seswantšho sa akwareamo le sa phoustara.

Akwareamo ke lefelo leo go lona go nago le dihlapu tše dintši. Batho ba tla go yona go tlo bogela mehuta ye e fapanego ya dihlapu.

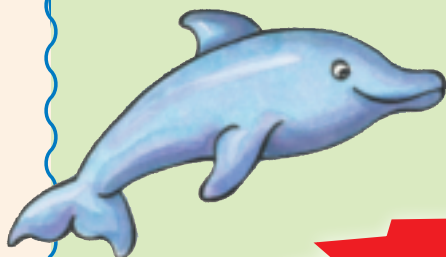
Etela akwareamo

Etla o bone legae le legolo la dihlapu.
Re na le diketekete tša dihlapu mo lefelong le tee.

Bona dioktopase, hlapu ya naledi, dikhudu tša lewatle le dibatahlapi. **Sega** le disili le **ditolfeine**.

Etla ka nako ya **matena** gomme o bogele **sebatahlapi** se eja.

Go bulwa ka iri ya 9
Go tswalelwa ka iri ya 5

Ba bagolo ke RIO
Bana ba sekolo ga ba lefe.
Ba etela mahala.

A re ngwaleng

Bala phoustara. Araba dipotšišo tše. Gopola go thoma lefoko ka tlhakakgolo gomme o feleletše ka khutlo.

Ke eng seo o tla se bonago kua akwareamo?

Akwareamo e bulwa nako mang?

E tswalelwa nako mang?

Ba bagolo lefa bokae go tsena?

Bana ba sekolo ba lefa bokae go tsena?

Tlotlontšu

A re baleng mantšu gomme le theeletše medumo. Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

sega	tolfeini
sela	founo
seba	lefelo

mang	bana
neng	bagolo
bjang	bogela

Mantšu a
tlwaelo

bontši
hwetša
swara

A re boleleng

Bolela le mogwera wa gago ka phoustara ye
e lego letlakaleng la 78.

Na phoustara e re botša eng?
Ke mang yo o naganago gore a ka kgahlwa ke go bala phoustara yeo?
Bana goba ba bagolo? Lebaka?
Ke diphoustara dife tše dingwe tšeo o di bonego?
Ke tshedimošo efe ye nngwe ye re ka e hwetšago mo diphoustareng?

A re ngwaleng

Dira sediko go lentšu le le hlalošago hlapi.

Mahlaodi

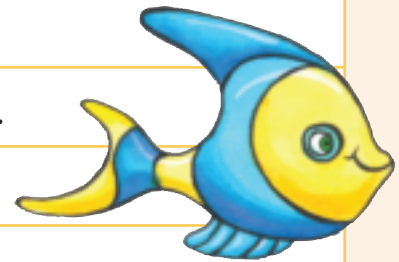
Hlap^{ye} nnyane e tšhabile.

Sebatahlapi se segolo sa meno a bogale sa re lebelela.

Hlapi ye talalerata e fetile.

Tolfeine ye kopana e fofetše ka ntle ga meetse.

Disili tše dintši di tokaetša dibolo ka dinko tša tšona tše ditelele.

Bjale ngwala o itlhalošē. Bolela gore o lebelega bjang.
O yo motelele goba yo mokopana? O yo mokoto goba
yo mosesenyane?

A re ngwaleng

Lapologa

Mpša ye e timetše. Bolela le mogwera wa gago gore ke mpša ye bjang. Dira phoustara ye e hlalošago mpša gore batho ba kgone go e nyaka. Bolela gore ke ye bjang, e ikwa bjang le gore e dira medumo ye mebjang. Efa mpša leina. Bolela gore ba leletše mang mogala ge ba ka hwetša mpša.

MPŠA YE E TIMETŠEGO

Ke ye bjang

E ikwa bjang ge e lla. E lla bjalo ka

Leina la yona

Gae o ka hwetša mpša ye, hle leletša
(Ngwala leina la gago)

Nomoro ya mogala wa ka ke

Gae o ka hwetša mpša ya ka, o ka e tliša mo
atreseng ye. (Ngwala atrese ya gago)

A re boleleng

Lebelela seswantšho sa mmadi wa ditaba. Bolela ka ditaba tše o naganago gore o tla bolela ka tšona.

A re baleng

Tše ke ditaba tše di tšwago Serapeng sa Diphoofole sa Pilanesberg. DITABA Labobedi 16 Lewedi.

Maabane sehlopha sa bana ba sekolo se gorogile Serapeng sa Diphoofole sa Pilanesberg ka pese.

Ba tlile go bona ditau, ditšhukudu le diphoofole tše dingwe tša lešoka.

Bana ba bone ditlou di elwa ka dinaka tša tšona.

Gae Motswaledi Motau a bogetše ditlou di enwa meetse, o ile a bona segwagwa se sennyane se setala. O ile a leka go swara segwagwa fela a relela a gobala letsogo.

Morutiši wa gagwe o ile a mo iša kliniking.

Motswaledi o ile a hwetša segwagwa se sennyane se setala ka kanapeng ya gagwe.

A re ngwaleng

Bala kuranta. Araba dipotšišo tše.
Gopola go thoma lefoko ka **tlhakakgolo** gomme o feleletše ka **khutlo**.

Bana ba be ba le Lešokeng la Diphoofolo la Pilane ka letšatšikgwedi lefe?

Hlaloša tatelano ya ditiragalo yeo e dirilego gore Motswaledi a ye kliniking.

La mathomo o

Ka morago a

Bofelong a

Tlotlontšu

A re baleng mantšu gomme le theeletše medumo.
Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

lešoka	bogetše	lwa	hwetša	ditaba
lešaka	sepetše	lwala	hwela	ditlou
lešole	gobetše	lwela	lehwafa	ditau

A re ngwaleng

Dira sediko go mantšu ka moka ao a lego ka lebaka le le fetilego.
Thala mothalo go nyalanya mantšu a lebaka la bjale le a lebaka le le fetilego.

hweditše	lekile	bone	lebeletše	tlile
fihlile	bogetše	tšere	lebelela	tšea
hwetša	etla	bogela	bona	leka
reletše	botšišitše	botšiša	tla	fihla

A re direng

Itirele ditaba ka se se diragetšego maabane. Dira nke ke wena mmegaditaba wa thelebišene. Begela babogedi ditaba.

A re ngwaleng

Ngwala mafoko ka lebaka le le fetilego.
Ka morago o a ngwale ka lebaka le le tla go.

Mabaka

Ke ya sekolong.

Maabane ke ile

Gosasa ke tla ya

O nwa dihlare tša gagwe.

Maabane

Gosasa

Re bogela thelebišene.

Maabane

Gosasa

A re ngwaleng

Diriša ditsebjana go laetša seo ba se bolelago.

Ba latetšwe go ya sekolong.

Lili o rile, "

"

Poleloseboledi

Sam o rile, "

Rati o rile, "

Re ya peseng.

Boati o rile, "

Lapologa

Lebelela seswantšho se sa tlou e enwa meetse.
Hlalošetša mogwera wa gago gore o bona eng.

Na tlou e nwa meetse bjang?

Sa pele e gogela meetse ka pogong ya yona.
Ka morago ya tsenya pogo ya yona ka molomong
wa yona.
La mafelelo ya budulela meetse ka molomong wa
yona.

A re boleleng

Lebelela diswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

Bala pukutšatši ya Motswaledi ya mabapi le leeto la gagwe la go ya kua Serapeng sa Ditlou sa Addo.

Dumela Pukutšatši

14 Mopitlo 2015

Lehono e be e le letšatši le le kgethegilego mo go nna.

E be e le **letšatši la ka la matswalo la bosenyane** gomme morutiši wa ka a re iša Serapeng sa Ditlou sa Addo!

Nna le bagwera ba ka, Boati le Lebo, re be re thabile kudu.

Re bone ditlou tše dintši. Gape go be go na le tlowana.

E be e le ye botsanyana. Ge re dutše fase gore re je, ke ile ka

rola dieta tša ka ka gobane ke be ke eswa. Kgabo ya go **seleka** e ile ya tla gomme ya utswa seeta se sengwe sa ka. Ke ile ka boela gae ka seeta se tee fela.Ke be ke **thabile** ge ke fihla gae ka gobane ke ile ka kgona go ja **khekhe** ya ka ya letšatši la matswalo.

Motswaledi

A re ngwaleng

Bala pukutšatši. Araba dipotšišo tše.
Gopola go thoma lefoko ka **tlhakakgolo** gomme o feleletše ka **khutlo**.

Na bana ba be ba le kae?

Ba be ba le kua

Motswaledi o lahlegetšwe ke eng kua serapeng?

O lahlegetšwe ke

Na se mo lahlegetše bjang? Ke mang yo a se tšerego?

Na go diragetše eng ka lenaka la tlou?

Motho yo mongwe o le utswitše

Na ke ka lebaka la eng Motswaledi a be a thabetše go fihla gae?

O be a thabetše

Tlotlontšu

A re baleng mantšu gomme le theeletše medumo.
Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

utswa	puku	seleka	botsana
utswitše	kua	selepe	motsana
latswa	dula	sego	lerotsana

Mantšu a
tlwaelo

manaka
rola
utswa

A re ngwaleng

Thala mothalo go nyalanya mantšu a lebaka la bjale le a lebaka le le fetilego.

tlile	lebeletše	utswitše	tšere	ema	bona	ile
jele	tšea	bone	lebelela	etla	utswa	eme

A re direng

Ekiša gore Motswaledi, o diragaletšwe ke eng kua Serapeng sa Ditlou sa Addo. Dumelela yo mongwe wa bagwera ba gago gore a itire kgabo.

A re ngwaleng

Nyalanya mantšu a a lego ka go lepokisi le lepinki le mantšu a maleba a ka go lepokisi le letala go bopa lefoko.

Ge o tlogela dieta tša gago kua nokeng

Ge o dira mošomo wa gago wa gae

Ge o robala ka pela

Ge o bapala ka mollo

O tla swa.

O tla fihla sekolong ka nako.

Kgabo e tla di utswa.

Morutiši o tla go reta.

A re ngwaleng

Ngwala seo o tla se dirago beke ye. Fapanya dipuku le mogwera wa gago go bona gore na go na le matšatši ao mo go ona le dirago dilo tše di swanago.

Letšatšikgwedi:

Lapologa

Eba le pukutšatši sebaka sa matšatši a mane. Ngwala ka boso le ditaba tše dingwe. Thoma ka go ngwala dintlha tša lehono. Ngwala ka tša ka moso le tša letšatši le le latelago go fihla o fetša pukutšatši ya gago.

Dumela Pukutšatši

Letšatšikgwedi

Dumela Pukutšatši

Letšatšikgwedi

Dumela Pukutšatši

Letšatšikgwedi

Dumela Pukutšatši

Letšatšikgwedi

A re boleleng

Lebelela poskarata gomme o bolele ka seo o se bonago.

Dumela Tumišo

Ke gopotše gore o ka rata go amogela poskarata ye. Ke e rekile nako yela re ile Gold Reef City kua Gauteng.

Re ile motseng wa Gauteng wa go tlala muši le mebila ya mekotikoti. Re bone Soccer City. Lona ke lepatlelo la dipapadi le legolo kudu. Le kgona go rwala batho ba palo ye e ka bago 90000. Batho ba bantši ba ka bogela kgwele ya maoto le rugby ka go ona.

Kua Gold Reef City re ile ra tsena ka moepong wa leswiswi wa boteng bja go iša kudukudu. Go be go le leswiswi kudu. Re ile ra swanelwa ke go diriša dithotšhe gore re bone. Ka morago ga fao re ile ra yo namela melekramo. Ke ile ka goeletša ka gobane o be o dikologa ka lebelo le legolo kudu. O ka re o ka kgona go tla le rena letšatši le lengwe.

Motswala wa gago

Thati

Tumišo Motau
Stand 12 Steve Biko Rd
Soweto
South Africa
3219

A re ngwaleng

Bala poskarata. Araba dipotšišo tše.
Gopola go thoma lefoko ka **tlhakakgolo**
gomme o feleletše ka **khutlo**.

Na Thati o ngwalela mang?

Thati o

Ke dilo dife tše pedi tseo Thati a di bonego?

Na go be go le bjang ka gare ga moepo?

Na Thati o ngwadile neng poskarata?

Na o ile a ipshina?

Ke ka lebaka la eng o realo?

Tlotlontšu

A re baleng mantšu gomme le theeletše medumo.
Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

thotšhe	goeletša	mmila	swara
tšhemo	boeletša	mmoto	swere
tšhela	poeletšo	mmele	leswiswi

A re ngwaleng

Tsenya **tš** goba **olo** goba **ana** goba **hl** goba **mm** mo mantšung a gore
a nyalelane le seswantšho se se nepagetšego.

goele _ _ a

_ _ ila

sek _ _ _

nok _ _

le _ _ _ aka

A re ngwaleng

Nyalanya mantšu a a lego ka lepokisaneng la ngele le ao a lego ka go mmagoja.

Ke ile ka goeletša ka gobane

Go be go le leswiswi kudu ka fao

Pula e be e ena fela

re ile ra diriša dithotšhe.

go be go sa tonye.

melekramo o be o dikologa ka lebelo kudu.

A re ngwaleng

Bala poskarata gomme o feleletše mafoko a.

segolo

legolo kudu

botse kudu

leswiswi

boteng

Soccer City ke lepatlelo la dipapadi le _____.

Re be re nametše melekramo wa leotwana le _____.

Ka morago re ile ra tsena ka moepong wa _____ bja go iša.

A re ngwaleng

Kgetha gomme o dire sediko go lentšu le lepinki goba le letalalerata go natefiša polelo. Mantšu a a dirišwa go hlaloša batho goba dilo. Ya mathomo e dirilwe.

Morutiši wa **lešoko**/sehlogo o boletše le mosetsana wa go **tshwenya**/yo bohlale.

Koloi ye **kgolo**/nnyane e be e sepela mo mmileng wo o **homotšego**/tletšego.

Monna yo **mosesane**/a **nonnego** o kitimišitše kolobe ye **nnyane**/kgolo.

Mosetsana yo **mobotse**/a **befilego** o tsene mo ntlong **ya ditšhila**/ye e **hlwekilego**.

Tšhengwana ye **botse**/ya **ditšhila** e be e tletše dimela tše **di hwilego**/phelego.

Letšatšikgweidi:

A re ngwaleng

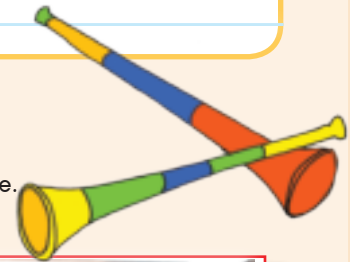
Ngwala mafoko a gago ao ka ona o hlalošago
motho goba selo.

Handwriting practice area with four horizontal lines.

A re ngwaleng

Ngwalela bagwera ba gago ba 2 diposkarata.
Ba anegele ka seo o se bonego leetong la lena ka pese.

Handwriting practice area with four horizontal lines.

Handwriting practice area with four horizontal lines.

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

Ka moka re ile ra boela gae

Sehlopha sa Oketšo se ile sa boa ka setimela. E be e le setimela se setelele kudu. Setimela se be se sepela ka go **iketla** fao tsela e kobegago gona, gomme ge se kgokologa mo dithabeng se be se kitima ka **lebelo**. Setimela se ile sa re robatša ka moka.

Sehlopha sa Boati se ile gae ka Gautrain. Mdi Makwela o be a otlela setimela. E be e le setimela se **sekopana** se sesehla. Se be se kitima ka lebelo go fetiša ditimela ka moka. Boati a re o be a thabile kudu go namela setimela se. O ile a kwa nke o sepelwa ke dilo ka maleng ka lebaka la lethabo.

Sehlopha sa Mogoroši se boile ka pese ye serolane. Tsela e be e tletše mekotikoti gomme pese e sepela e šikinyega. Ka nako ye nngwe e be e šikinyega kudu, mola ka ye nngwe e be e **šikinyega** gannyane. Ka moka re be re **tšhogile** ge re fologa.

Ba bangwe ba rena ba boetše sekolong ka kariki ya **ditonki**. Kariki e be e le ye khubedu ya go phadima. E be e sepela ka go nanya gomme e lla ditshipi ge e sepela. Re be re thabile ge re bona matšoba a mabotse le mehlare ye metala ge kariki e ntše e sepela ka go **iketla** re eya gae.

A re ngwaleng

Bala kanegelo. Araba dipotšišo tše.

Senamelwa	Se be se lebega bjang?	Se be se sepela bjang?	Bana ba be ba ikwa bjang?
	Kopana le tshehla	Ka lebelo kudu	Thakgetše
			
			
			

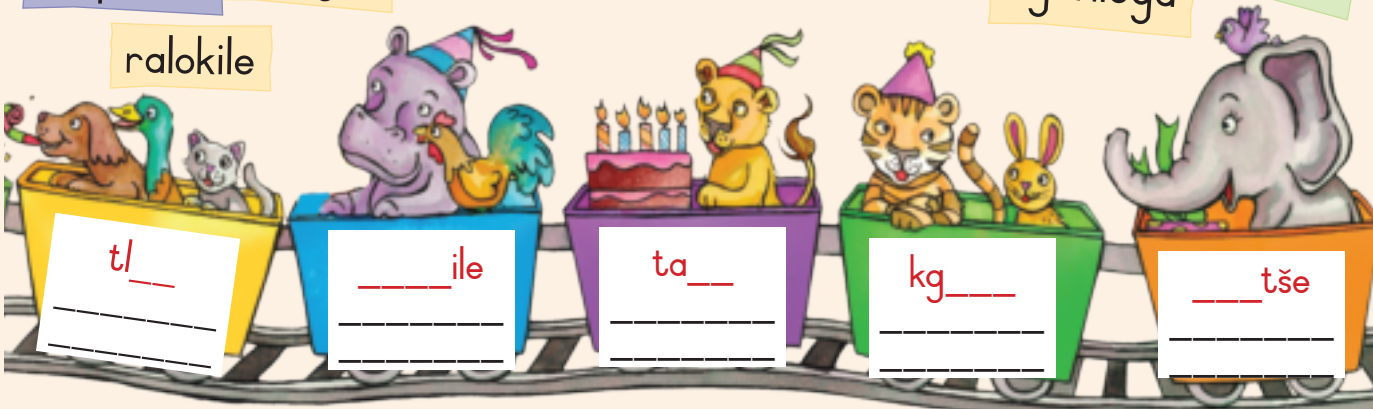

Tlotlontšu

Hlopha mantšu a, ka matorokising a maleba.

robetše tlou bopile tlala nametše tlola
 sepetše kgogo tau kgomo robetše tala kgahlega hlomile
 ralokile

t/____
 ____ile
 ta____
 kg____
 ____tše

A re boleleng

Bolela le mogwera wa gago ka
mehuta ye mebedi ye ya dinamelwa.
Di dira eng seo se swanago?
Di fapana bjang?

A re ngwaleng

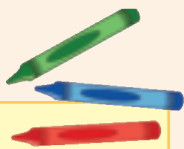
Nyalanya mantšu a a lego ka go lepokisi le lepinki le mantšu a
maleba a ka go lepokisi le leserolane go bopa lefoko.

Setimele se setelele

Gautrain ye kopana ye tshehla

Kariki ya ditonki ye khubedu

Pese ye serolwane

E be e šikinyega mo tseleng
ya mekotikoti.

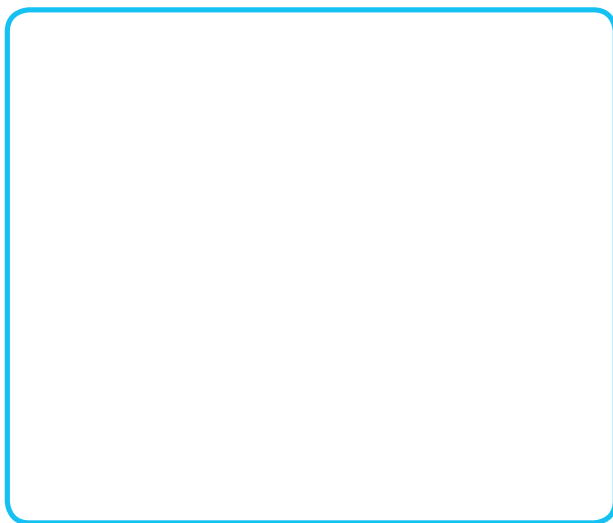
E be e lla ditshipi ge e sepela.

E be e kitima ka lebelo le legolo.

Se be se sepela ka go iketla mo
tseleng ye e sekamego.

A re ngwaleng

Thala seswantšho sa phoofolo goba sa mohuta wo mongwe wa dinamelwa.
Ngwala mafoko a mabedi go e hlaloša goba go o hlaloša.

Lapologa

Na dilo tše ke tša eng? Bolela gore di swana le eng, gomme ka morago o nyalanye lentšu le seswantšho se se nepagetšego.

nkwe

tlou

tau

thutlwa

tšhukudu

pitsi

tolfeine

oktopase

hlapi

pela

phenkwini

sili

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

Matseno

Ka ema leporogong gomme ka bogela ditlou di enwa meetse. Ditlou tše pedi di be **di elwa** ka dipogo tša tšona.

Mmele

Ka pela ka bona segwagwa se sennyane se setala. Ke ile ka tšea sephetho sa go se lelekiša.

Ge ke ntše ke **kitimiša** segwagwa ke ile ka relela ka wela ka **moleteng**. Ke ile ka kgoboga letsogo ka thoma go tšwa madi.

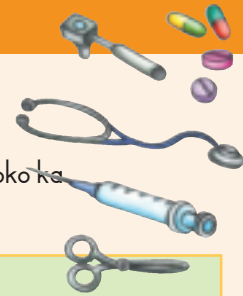
Mafelelo

Morutiši wa ka o ile a nkiša ngakeng. Ngaka o ile a **roka** ntho ya ka, gomme a ba a ntlhaba ka **tšhwaana**, gomme a mpofa ka lešela la go thekga letsogo.

A re ngwaleng

Bala kanegelo. Araba dipotšišo tše. Gopola go thoma lefoko ka tlhakakgolo gomme o feleletše ka khutlo.

Na Motswaledi o be a dira eng mo matsenong a kanegelo?

Na Motswaledi o ile a ikgobatša bjang?

Na ngaka e ila ya dira Motswaledi eng?

Na o nagana gore Motswaledi o ile a ikwa bjang ge a le kua ngakeng?

Na hlogo ye botse ya kanegelo ye e ka ba eng?

Tlotlontšu

A re baleng mantšu gomme le theeletše medumo. Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

tšhwaana	ngaka	meetse	leako	ntsoša
maano	ngame	leebe	meago	ntšeela
maatla	ngena	neetša	meepo	ntoma

A re ngwaleng

Dira sediko go se re se jago.

naka

nama

Dira sediko go se e lego mmala.

tala

tlala

Dira sediko go se re sa kgonego go se ja.

lešela

lešetla

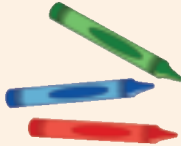

A re boleleng

Bolela ka ditaba tša gago.

Botša bagwera ba gago ka ditaba tša go tšwa gae.

Bolela ka kanegelo yeo o ka e ngwalago.

Na o ile go ngwala ka eng mo matsenong?

Na o ile go ngwala ka eng mo mmeleng?

Na o ile go fetša kanegelo ya gago bjang?

A re ngwaleng

Matseno

Mmele

Mafelelo

A re ngwaleng

Thoma go ngwala kanegelo ya gago mo.

E bale, o e lokiše, gomme o e ngwale ka pukung ya gago.

Handwriting practice area with a yellow background and blue horizontal lines.

Lapologa

Sega letlakala le le latelago. Dira puku. Ngwala leina la puku mo bokantleng bja puku.

Ngwala leina la gago ka fase ga leina la puku, ka gobane ke wena mongwadi wa kanegelo.

Thala seswantšho mo bokantleng bja puku. Ngwala kanegelo ya gago gomme e be le matseno, mmele le mafelelo.

LETLAKALA LA KA MORAGO

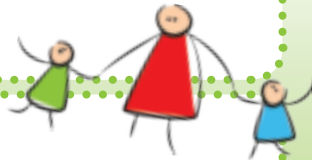
KA GA MONGWADI

Ngwala leina la gago.

Mengwaga ya gago.

Mo o dulago gona.

8

LETLAKALA THALA SESWANTŠHO MO

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala leina la gago (o mongwadi).

1

5

Ngwala mmele wa kanegelo ya gago mo le mo letlakaleng la 4.

Ngwala leina la puku mo.

7

Ngwala mmele wa kanegelo ya gago mo le mo letlakaleng la 5.

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala mmele wa kanegelo ya gago mo le mo letlakaleng la 3.

2

Ngwala leina la puku mo.

Feleletša kanegelo ya gago.

7

3

Thoma go ngwala kanegelo ya gago mo le mo letlakaleng la 2.

Ngwala leina la puku mo.

9

Ngwala gore go direga eng mafelolong a kanegelo ya gago.

Ngwala leina la puku mo.

Morero wa 4: Tikologo ya rena

Kotara ya 2: Dibeke 5–8

49 Tau le legotlo 104

Go bala le tekatlhaologanyo (kanegelo)
Go ngwala: Go kgetha karabo ye e nepagetšego (Tekatlhaologanyo)
Go bolela: Sega mepopo/ diphaphete tša menwana gomme o di šomišetše go bolela kanegelo ya tau le legotlo.

50 Tau ye kgolo le legotlo le lennyane 106

Tšhomišopolelo: Fetolela dipudula tša polelo di be poleloseboledi.
Medumo: Mantšu ao a felelago ka moselana wa ile).
Tšhomišopolelo: Malatodi
Tšhomišopolelo: Maswaodikga.
Go ngwala: Ngwala karata ya go leboga, o e romele go motho yo a kilego a go thuša.

51 Mmutla le khudu 108

Go bala le Tekatlhaologanyo (kanegelo)
Tšhomišopolelo: Ngwala mafoko go laetša ditlhalošo tše di fapanago le ditumatshwano.

52 Lebelo la diphoofolo 110

Go bolela: Bolela ka ga dithai tše di filwego
Go ngwala: Ngwala mafoko go bontšha gore go be go direga eng mathomong, mmeleng le mafelelong a kanegelo ya mmutla le khudu.
Tšhomišopolelo: Ngwala mantšu ao a ngwadilwego ka bokopana ka botlalo.
Lapologa: Papadi ya go ralokwa papetleng

53 Letšatši le phefo 112

Go bala le Tekatlhaologanyo: (Kanegelo)
Medumo: oo, f, tš, th, j

54 Phadišano ye kgolo 114

Go bolela: Ekiša tiragalo ya kanegelong ya letšatši le phefo.
Go tla direga eng ge kanegelo e ka bolela ka phefo le pula?
Tšhomišopolelo: Dira didiko mo madiring.
Go ngwala: Ngwala lefoko ka se sengwe le se sengwe sa

diswantšho. (lebaka la letšweledi)
Hlaloša diswantšho di laetša digato tša ngwedi.

Thala ngwedi Mošupologo wo mongwe le wo mongwe kgwedi ye, gomme o bolele gore o kगतong efe.

55 Oketšo o namela paesekela 116

Go bala le tekatlhaologanyo: (kanegelo)
Medumo: lw, tsw, gw, ph, kh, ts, tšh, le, tse

56 Oketšo o nametše paesekela 118

Go bolela: Ekiša tiragalo ya kanegelo.
Tšhomišopolelo: Nyalanya mahlaodi le maina.
Tšhomišopolelo: Ngwala mafoko a lebaka la lefetile, thoma ka “Maabane...”.
Tšhomišopolelo: Tlatša dikgoba ka makgokamong ao a filwego go laetša gore selo ke sa mang.
Kemedi ya go bonwa: Bala seo Oketšo le Ann ba se boletšego, gomme o ngwale nomoro ya maleba ya lefelo le lengwe le le lengwe mo mmepeng. (go nyalanya dikgopolo le tshwantšho ka dithalwa).

57 Oketšo o hlwekiša tikologo 120

Go bala le tekatlhaologanyo: (kanegelo le phoustara)
Medumo: f, th, tšh, hlw
Tšhomišopolelo : Mahlaodi

58 Letšema la go hlwekiša 122

Go bolela: Boledišanang ka mokgwa wo ka wona le ka hlwekišago sekolo sa lena.
Go ngwala: Ngwala temana ka ga sekolo sa lena.
Tšhomišopolelo: Ngwala mahlaodi ao a tlogetšwego ka go šomiša ao a filwego. Ngwala makgokamong mo dikgobeng go laetša gore selo ke sa mang.
Go ngwala: Dira phoustara ya go laetša bana gore ba tle ba thuše go hlwekiša sekolo.

59 Go rutha ka boteng bja lewatle 124

Go bala le tekatlhaologanyo: (kanegelo)

60 Ka fase ga lewatle 126

Go bolela: Ekiša kanegelo.
Tlotlontšu: ts, ng, tw, kg, tl, bo, le
Go ngwala: Feleletša kanegelo.
Go bolela: Laetša dihlogo gomme o botše mogwera wa gago gore ke ka lebaka la eng ntlha ye nngwe le ye nngwe e le bohlokwa.

61 Lefase la ditšhošwane 128

Go bala le tekatlhaologanyo: (temana ya go fa tshedimošo)
Medumo: Aroganya mantšu ka dinoko.
Medumo: Modumo ng wo o kwagalago ge re bitša nk go swana le ka go “nko”.

62 Tše dingwe ka ga ditšhošwane 130

Hlaloša seswantšho
Tšhomišopolelo: Ngwalolla mafoko ka lefetile. Thoma ka “Maabane”.
Go ngwala: Go dira sediko go lekgokasediri la maleba.
Tšhomišopolelo: Go araba potšišo ye: Ke eng? Dikgoba di tlatšwa ka “ke”.
Lapologa: Thala difahlego, go bontšha maikutlo a lethabo, pefelo, go nyama le go makala.

63 Ka ga go bala 132

Go bala: Ahlaahlang mohuta wa dingwalo.
Tlotlontšu: aroganya mantšu ka dinoko.

64 A re ngwaleng kanegelo 134

Go bolela: Bolela ka ga baanegwa ka mo kanegelong. Bolela gore ke eng ye o e ratilego kudu ka ga kanegelo.
Go ngwala: Ngwala puku ya kanegelo, o šomiša thempleiti ya disegwa.

Pukuntšu ya ka 137

A re boleleng

Makgolo wa Boati o anega nonwane ya gagwe ye a e ratago. Lebelela diswantšho gomme o bolele gore o nagana gore kanegelo e ka ga eng.

A re baleng

Tau ye kgolo le legotlo le lennyane

Ka letšatši le lengwe legotlo le lennyane la tsoša tau borokong ka phošo. Tau ya rora ya re, "Ke tsošitšwe ke legotlo le lennyane. Ke tla fihlola ka lona."

Tau ya gatelela mosela wa legotlo ka borofa bja yona bjo bogolo.

"Aowa hle, Morena Tau," gwa tswinya legotlo. "Hle, ke a rapela, o se ke wa nja. Ke legotlonyana fela."

"O bolela nnete," gwa rora tau. "O yo monnyane kudu go ka tlatša mpa ya ka."

"Ke a leboga, Morena Tau," gwa tswinya legotlo. "Ka le lengwe la matšatši ke tla go thuša."

"Ha ha ha!" gwa rora tau ye kgolo. "Legotlonyana le lennyane le le swanago le wena bjalo, le ka thuša tau ye maatla bjalo ka nna bjang? Ke kgoši ya diphoofolo tšohle. Ke kgona go ithuša ka bonna."

Ya re ka letšatši le lengwe tau e dutše e sepelasepela, ya wela ka molabeng wa motsomi.

"Thušang!" ya goeletša. "Ga ke kgone go tšwa. Ke tantšwe."

Legotlo le lennyane le kwele tau. La kitimela molabeng la re, "Ke tla go thuša!"

"O yo monnyane kudu go ka nthuša," Tau ya rora.

Legotlo le lennyane la thoma ka menonyana a lona go rathaganya molaba diripana tše dinnyane.

Ka nakwana tau ya tšwa ka molabeng. Ya myemyela ya re, "O ka no ba o le legotlo le lennyane fela o na le thušo ye kgolo!"

A re ngwaleng

Bala nonwane gomme o kgethe karabo ye e nepagetšego.

Na nonwane e bontšha eng?

A

Go bonolo go dira tau lešilo.

B

Ga go nyake gore o be yo mogolo go ka thuša.

Ke ka lebaka la eng tau e ile ya goelela?

A

E be e nyaka gore mongwe a e thuše.

B

E be e nyaka gore legotlo le sepele.

Na tau e ile ya nagana eng ge e bona legotlo?

A

E be e nagana gore legotlo ga le tsebe gore le ka e thuša bjang.

B

E be e nagana gore legotlo ke le lennyane kudu go ka e thuša.

Bjale ngwala karabo ya gago ya potšišo ye:
Na re ka ithuta eng ka nonwane ye?

Lapologa

Sega mepopo ye, e bee mo menwaneng ya gago gomme o e diriše go anega nonwane ya Tau le Legotlo.

O tla hwetša mepopo ye kua mafelelong a puku

Mantšu a
tlwaelo
lokile
molaba
tswinya

A re ngwaleng

Ngwala seo tau le legotlo di se botšanego. Diriša maswao a ditsebjana.

Hle, o se ke wa ntša,
Morena Tau. Ke tla
go thuša letšatši le
lengwe.

Legotlo le rile, "

Tau ya re, "

O legotlonyana le
lennyane kudu. O ka se
kgone go nthuša.

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo.

Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

tswinya	sepetše	swaregile	nyakile	kwele
tsenya	gobetše	robegile	dirile	bone

A re ngwaleng

Nyalanya mantšu a ka godimo le malatodi a ona ao a lego
ka mothalong wa ka tlase.

nona	kgolo	telele	tabile	befile
kopana	tota	botse	nnyane	nyamile

A re ngwaleng

Ngwala mantšu ao e lego malatodi lefokong le lengwe le le lengwe.
Re go diretše mohlala.

E be e le letšatši la go fiša gomme tau ye nnyane ya bona legotlo le legolo.

E be e le letšatši la go tonya gomme tau ye kgolo ya bona legotlo le le le nnyane.

Tau ye nnyane e be e fokola gomme legotlo le legolo le na le maatla.

Tau e be e le bofelo gomme legotlo le le boima.

Motsomi yo a lokilego o ile a thea molaba wa go swara tau ye mpe.

A re ngwaleng

Ngwalela motho yo a go thušitšego karata ya tebogo. Ka pele mo karateng ngwala molaetša wo mokopana. Ka gare ga karata bolela gore motho yoo o go thušitše bjang.

A re boleleng

Na makgolo wa gago o go anegela dinonwane?
O ile go bala nonwane ye makgolo wa Tumišo a
ratago go e anega. Lebelela diswantšho ka moka
gomme o bolele seo o naganago gore nonwane e
bolela ka sona.

A re baleng

Mmutla le khudu

Kgalekgale Mmutla le Khudu ba be ba dula mmogo ka sekgweng se setala. Khudu ye khunong e be e sepela ka bonya kudu gomme mmutla o be o phela o e sega. Ka letšatši le lengwe Mmutla wa re go Khudu, "E tla re bone gore ke mang yo a nago le lebelo go feta." Khudu ya dumela gomme Mmutla wa segela godimo. Diphoofolo tšohle tša tla go bogela lebelo.

Mmutla wa kitima ka lebelo gomme ka pela wa ba o šetše o le kua pele ga khudu. Wa lebelela morago gomme wa se kgone go bona Khudu ka gobane e be e le kua morago kudu.

"Khudu e bonya kudu," Mmutla wa akanya. "E tla tšea nako ye telele go fihla mo. Ke ya go ikhutša gomme ge ke bona Khudu e etla, ke tla kitima ka lebelo gore ke thope lebelo." Mmutla wa kanama gomme wa swarwa ke boroko.

Ge o dutše o robetše wa kwa diphoofolo tše dingwe di goeletša ka lethabo.

O ile wa nagana gore o a lora. Gomme ya re ge o tsoga wa lemoga gore Khudu e kgauswi le mothalo wa phenyo. Mmutla wa kitima ka lebelo kudu gomme wa se kgone go swara Khudu. Khudu e be e šetše e thopile lebelo.

Bala nonwane. Araba dipotšišo. Lentšu la mathomo le thome ka **tlhakakgolo**.
Gopola go feleletša ka **khutlo**.

A re ngwaleng

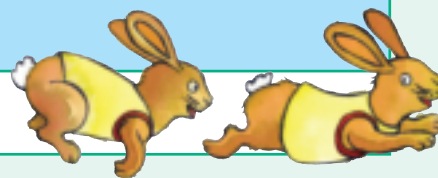

Ke mang yo a thopilego lebelo? Ka lebaka la eng?

Ke bomang ba ba bego ba tlile go bogela lebelo?

Na Mmutla o ile wa ikhutša kae?

Efa nonwane ye hlogo ye bose.

Tlotlontšu

Bala mantšu. Re a ngwala go swana fela a na le ditlhalošo tša go fapana.
Šomiša mantšu a go ngwala mafoko go laetša phapano ya tlhalošo.
Mohlala: letlakala la pampiri letlakala la mohlare

fihla	bona	noka	sekolo
fihla	bona	noka	sekolo

Mantšu a tlawelo

gantši
khunong
neng
sega

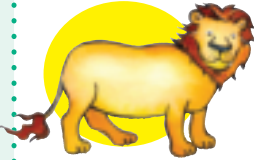

A re direng

Bolela le mogwera wa gago ka ga dithai tše gomme le bolele gore ke phoofolo efe ye go bolelwago ka yona.

Ke kgona go opela gabose.
Ke kgona go fofela kua gae.
Ke nna mang?

Ke kgona go sepela ka bonya.
Ke rwala ntlo ya ka mo ke yago gona.
Ke nna mang?

Ke kgona go kitima ka pela le go tabogela godimo. O kgona go ka nnamela.
Ke nna mang?

Ke kgona go loma ka tlogela lebolela. Gape ke dira tadi. Ke nna mang?

Dithai

A re ngwaleng

Ngwala lefoko le tee le bohlokwa ka seo se diragetšego mo matsenong, mmeleng le mafelelong a nonwane ya Mmutla le Khudu.

Mo matsenong

Mo mmeleng

Mo mafelelong

A re ngwaleng

Ngwala mantšu a ka botlalo.
Mohlala:
weno – wa geno

mme	gomme
tšatši	
kgomo tša ka	
ina la ka	

weno	
beno	
wešo	
wagwe	

Go hunyetša

Modirišotaelo

Phadišana le mogwera wa gago. Dikološa sente. Ge e le hlogo sepela dikgato tše 2, gomme ge e le mosela boela morago ka kgato e 1. Bala se se ngwadilwego mo polokong ye o emego go yona, gomme o dire se e se bolelago.

THOMA MO

Opa diatla.

Bolela lentšu le le thomago ka E.

Tokaetša puku mo hlogong ya gago.

Bolela lentšu le le nago le O.

k n m c i d f b A h e

Ntšha leleme la gago.

Bolela letšatši leo le tlogo ka morago ga Labone.

Bolela lentšu le le nago le tše.

Tokaetša phensele monwaneng wa gago.

Bala lentšu le: myemyela

Bolela Letšatšikgwedi la lehono.

Bolela lentšu le le nago le K.

Bolela lentšu la medumo ye meraro.

Bolela lentšu le le nago le medumo ye mebedi.

Efa lelatodi la lla.

Bolela letšatši le le tlogo ka morago ga Mošupologo.

Bolela lentšu leo le nago le B.

Bofolla seeta sa gago.

Bolela lentšu le le nago le medumo ye mene.

Bolela gore o nyaka go ba eng ge o gola.

Ponya Mahlo o myemyele.

Bolela lentšu le le nago le tala.

Šupa kua morago ka phapošing.

Peleta leina la gago o thome ka tlhaka ya mafelelo.

FETŠA MO

A re boleleng

Ye ke nonwane ye e ratwago ke makgolo wa Boati. Lebelela diswantšho gomme o bolele gore o nagana gore kanegelo e ka ga eng.

A re baleng

Letšatši le phefo

Ba re kgalekgale phefo e kile ya foka ka maatla toropong yohle. Mehlare e ile ya sekama gomme mafastere a šikinyega. Phefo e be e ikgantšha kudu. Ya re, "Ke na le maatla le go feta mehlare. Gape ke na le maatla a go feta le a Letšatši!"

Letšatši la tšwa ka morago ga maru gomme la re, "Aowa, Phefo. Ke na le maatla go go feta."

"Ela re bone gore ke mang yo a nago le maatla go feta," Phefo ya bolela. "Ke tla thoma," ya bolela. "Bona gore ke na le maatla bjang. Ke tla dira gore monna yola a apole jase ya gagwe."

Phefo e be e tšutla ebile e tšubutla ge ntše e foka ka maatla go fihla mehlare e sekama. Monna a ngamela jase ya gagwe a e tsirimetša gomme a re, "Ke omile ka phefo."

Letšatši la tšwa ka morago ga maru. La itshegela fela gomme dilo tšohle tša ruthela. "Ee," a bolela monna.

"Go ruthetše bjale." Letšatši le phadima le go feta. "A mehlolo!" a realo monna. "Ke a swa, e re ke apole jase ye ya ka." Letšatši la myemyela gape gomme la re, "Ke nna mofenyi!"

Mantšu a
tlwaelo

ema
foka
gagwe
toropo

A re ngwaleng

Araba dipotšišo tše.
Lentšu la mathomo le thome ka **tlhakakgolo**. Gopola go feleletša ka **khutlo**.

Baanegwathwadi mo nonwaneng ye ke bomang?

Go diragetše eng ge phefo e be e foka?

Go diragetše eng ge letšatši le be le hlabile le phadima?

Ke mang yo a ka fenyago ge pula e ka tsenela phadišano? Efa lebaka.

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo.
Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

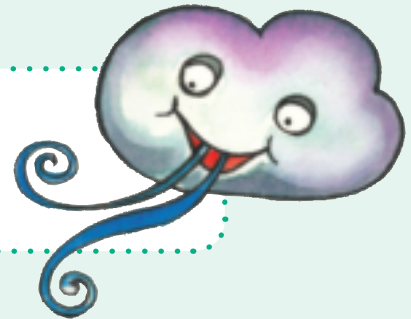

toropo	foka	tšutla	ruthela	jase
poo	fola	tšola	ithuta	jele
phoofolo	fofa	tšela	motho	dijo

A re direng

Wena le bagwera ba gago, ekišang letšatši, ngwedi,
phefo le pula go bontšha gore ke mang yo maatla go feta.
Gopolang go ba le yo mongwe yo a aperego jase.

A re ngwaleng

Dira sediko go madiri. Madiri ke mantšu ao a bontšhago go
dira selo. Re go diretše mohlala.

Madiri

kitimo

thutha

gopola

ethimola

watšhe

leino

otlela

ngwala

bala

tšea

raga

sekolo

bapala

robala

mabele

diphoofolo

pula

phefo

bula

sepetše

A re ngwaleng

Ngwala lefoko ka seswantšho se sengwe le se sengwe.

1.

2.

3.

4.

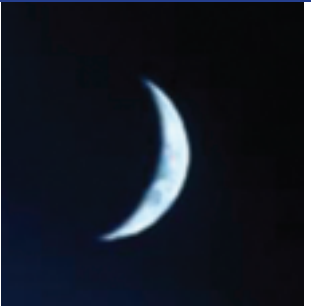
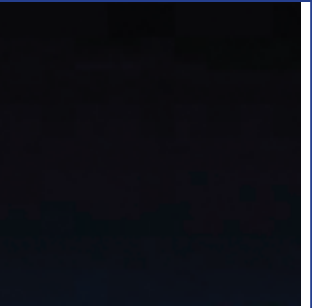
Tlotlontšu

Bala ka ngwedi le letšatši, gomme o anegele mogwera wa gagore o bona eng.

Letšatši le ngwedi

Ngwedi o na le diboego tša go fapana ge o dikologa lefase. Ngwedi o fetoga bjalo ka gobane ge o dutše o sepela letšatši le hlabela dikarolo tše di fapanego tša wona. Re diriša maina a go fapana ge re hlaloša ka mokgwa wo ngwedi o lebegago ka gona ka dinako tša go fapana.

Ngwedi wo o tletšego	Ngwedi wa seripagare	Ngwedi wa bora	Ngwedi wo mofsa
			

A re ngwaleng

Araba dipotšišo tše. Lentšu la mathomo le thome ka tlhakakgolo. Gopola go feleletša ka khutlo.

Na o bona ngwedi wa mohuta mang bošegong bja lehono?

Lebelela ngwedi Mešupologong ye mene mo kgweding ye. Thala sebopego sa wona nako ye nngwe le ye nngwe.

--	--	--	--

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

Paesekela ye mpsha

Buti wa Oketšo, Rati, o filwe mpho ya paesekela ka letšatši la matswalo a gagwe ge a fetša mengwaga ye lesome. E be e le paesekela ya go phadima ye khubedu. Oketšo o be a duma gore nkabe le yena a na le paesekela ye botse bjalo ka ye. Ka Mokibelo wo mongwe Oketšo a kgopela Rati gore a mo adime paesekela. O be a nyaka go yo namela paesekela le Ann. Rati a mo kgopela gore a e hlokomele.

Oketšo le Ann ba sepela ka gare ga mehlašana, ka tlase ga mehlare ye metelele, ba tshela noka ka leporogo la kota. Naga e be e le ye botse ebile e talafetše.

Ka morago ga go tshela leporogo ba bona ditlakala tše dintši le mapotlelo ao a thubegilego. Ka pejana gwa thoma go ba boima kudu gore Oketšo a sepele ka paesekela.

Go be go na le mapetlelo a mantši le digalase tše di pšhatlegilego mo fase. Oketšo wa batho, a rwala paesekela a leba gae. Ge a fihla gae a kgopela Rati gore a mo thuše go lokiša thaere.

A re ngwaleng

Araba dipotšišo tše. Lentšu la mathomo le thome ka **tlhakakgolo**. Gopola go feleletša ka **khutlo**.

Na Oketšo o be a nametše paesekela ya mang?

Ke eng seo se phontšhišitšego thaere?

Na o ile a iša paesekela kua gae bjang?

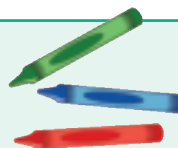
Na o nagana eng ka batho ba go lahlela ditlakala mo gongwe le mo gongwe?

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo.

Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

lesome	phadima	botse	phontšha
lesolo	phela	motse	bontšha
lesetša	phukubje	mokgotse	kgantšha

Mantšu a tlwaelo
duma
godimo
tlase
tshela

A re direng

Ekiša Oketšo ge a kgopela Rati gore a mo adime paesekela. Laetša Oketšo le Ann ba nametše dipaesekela. Bontšha ka fao Oketšo a rwalago paesekela ka gona go ya gae gore a botše Rati gore leotwana la morago le phontšhitše. Bontšha gore Rati o itseng ge a bona paesekela ya gagwe.

Maina le
mahlaodi

A re ngwaleng

Re thaletše leina mo lefokong le lengwe le le lengwe. Bjale dira sediko go mantšu ao a hlaolago leina.

Maina ke mantšu ao a
fiwago batho goba dilo.
Tlhaolo e hloša gore
batho le dilo di bjang.

E be e le paesekela ye khubedu ya go phadima.

Oki o otletše ka tlase ga mehlašana ye metala.

O ile a otlela ka tlase ga mehlare ye metelele.

O ile a tshela leporogo le lekopana.

O ila a bona thaere ye koto.

O otletše godimo ga lepotlelo le letala.

A re ngwaleng

Ngwalolla mafoko a, gomme o a thome ka Maabane.
Diriša mantšu a, go go thuša.

nametše

lebeletše

sepetše

tshetše

tšere

O namela paesekela ya gagwe.

Maabane o

Ke bona digalase tše di pšhatlegilego.

Maabane ke

O tšea paesekela ya gagwe.

Maabane o

O lebelela thaere ye e phontšhitšego.

Maabane o

A re ngwaleng

Tlatša dikgoba tše ka mantšu a a latelago go bontšha gore dilo tše ke tša bomang: **ya, wa, sa, wa.**

Lekgokamong

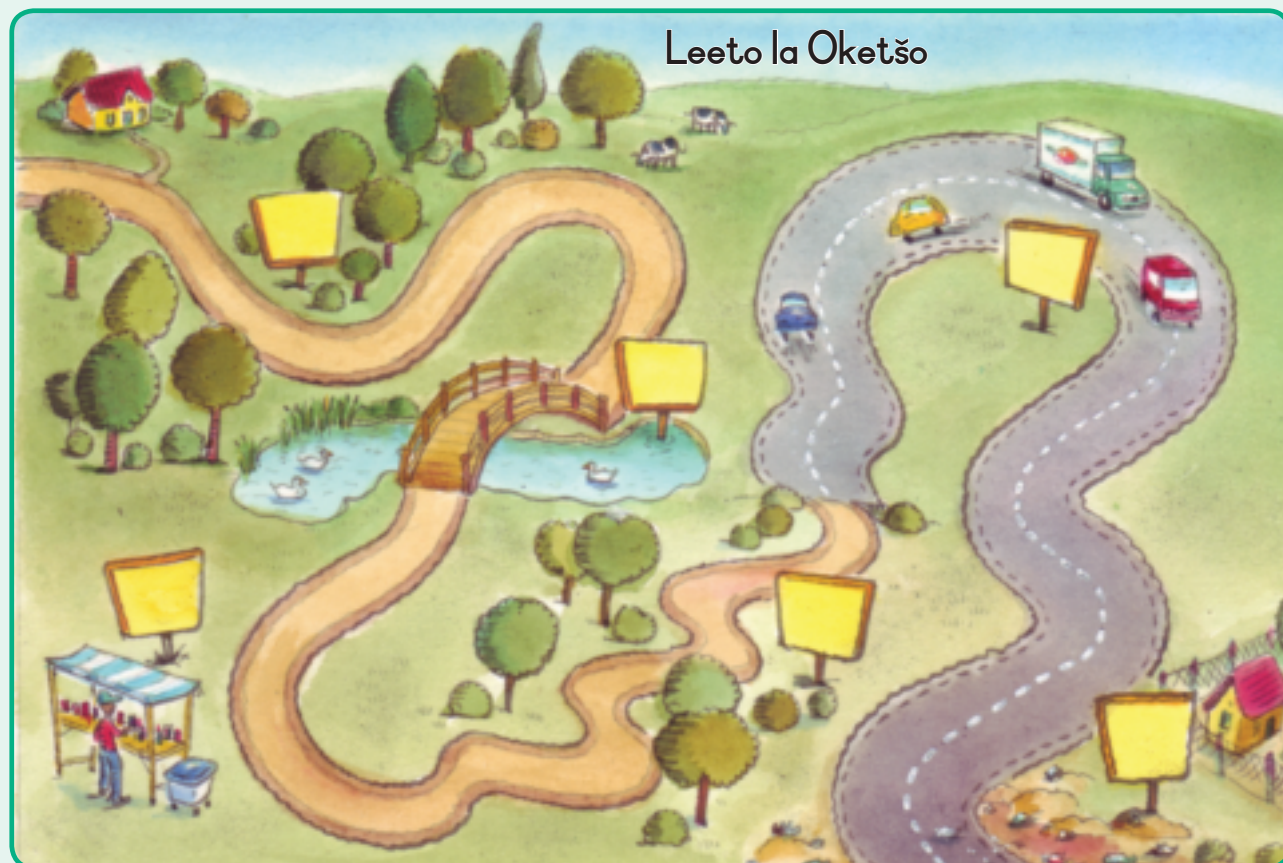
Paesekela ___ Rati	Puku ___ Oketšo	Mma ___ Phuki
Mpša ___ Boati	Apola ___ morutiši	Pene ___ Mogoroši
Mosela ___ tau	Seeta ___ Sam	Koloi ___ tate

Lapologa

Bala seo Oketšo le Ann ba se boletšego ge ba be ba feta mafelo a fapanago ao a lego mo mmepeng. Ngwala nomoro ya lefelo le lengwe le le lengwe mo mmepeng. O diretšwe la mathomo.

1	Etla re eme re reke senotšididi.
2	Bona gore dilo tšohle di botse e bile ke tše ditala bjang.
3	Tsela ye e a sekama ya ba ya fapoga kudu.
4	Ai! Bona ditlakala le digalase tše di thubegilego.
5	Leporogo le le se ke la wela fase.
6	Ke tla swanela go otlela ka tlhokomelo mo tseleng.

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

Letšema la go hlwekiša

Oketšo le Ann ba boditše morutiši wa bona ka ditlakala tšeo di lego kua nokeng. Morutiši wa bona o ile a re ba laletše bana ba bangwe gore ba ba thuše go hlwekiša phaka. Ba ile ba bea phoustara kua sekolong. Bana ba 24 ba ile ba tla go thuša go hlwekiša. Ba ile ba topa mapotlelo ao a thubegilego, dithini le dipampiri ka moka.

A re boleleng

Lebelela phoustara ye e dirilwego ke Oketšo le Ann.

Bana ba rata go phela le go bapala mo mafelong
ao a hlwekilego.
Ga re rate diphaka tša ditšhila.
Thuša go hlwekiša mo kgauswi le noka.
Anke rena ka moka re sware diphaka
tša rena di hlwekile.

Tsenela letšema la go hlwekiša.

Yo mongwe le yo mongwe o tla fiwa matute a
dienywa le disangwetše.

Neng? Ka Mokibelo 21 Hlakola ka iri ya 10
Kae? Phaka ya Moretele.

Pese e tla le bušetša gae ka iri ya bobedi.

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo.

Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

ditšhila	lefelo	hlwekiša	thuša
tšhila	mafelo	hlwekile	thopa
tšhemo	bofelo	hlweka	thala

A re ngwaleng

Araba dipotšišo tše. Lentšu la mathomo le thome ka tlhakakgolo. Gopola go feleletša ka khutlo.

Ke mang yo a thušitšego Oketšo go dira phoustara?

Na Oketšo le Ann ba ile ba kwana go dira eng?

Na o nagana gore e be e le kgopolo ye botse gore ba tope ditlakala?
Ka lebaka la eng?

Nako ya go hlwekiša e thomile nako mang?

A re ngwaleng

Dira sediko go lentšu leo le hlalošago bana.
O diretšwe mohlala.

Mosetsana yo monnyane o topile dithini.

Mošemane yo mogolo o thušitše go hlwekiša phaka.

Mosetsana yo mobotse o be o nyaka go thuša.

Mošemane yo motelele o be a re segiša.

Bašemane ba bakopana ba fihlile setšheladitlakala.

Mahlaodi

A re boleleng

Na mphato wa lena o ka dira eng go hlwekiša sekolo? Bolela gore ke dikarolo dife tša sekolo tšeo di lego ditšhila. Bolela gore o ka beakanya bjang letšema la go hlwekiša sekolo sa lena.

A re ngwaleng

Ngwala temana ka sekolo sa lena. Bolela gore ke mafelo afe ao a swanetšego go hlwekišwa.

Blank lined area for writing a paragraph about cleaning the school.

A re ngwaleng

Ngwala mahlaodi ao a tlogetšwego. Somiša mantšu a gore a go thuše.

bohubele

segolo

motelele

Thati o nametše mohlare wo _____.

Phuki o apere borokgo bjo _____.

Sekolo sa bona ke se _____.

A re ngwaleng

Feleletša mafoko a ka mantšu a go bontšha gore dilo tše ke tša batho ba ba fetago motho o tee. O filwe mohlala.

Dipuku tša basetsana	Dipuku ___ bosesi	Dikopano ___ barutiši
Dimpša ___ bašemane	Dikoloi ___ barutiši	Diyunifomo ___ baaki
Mesela ___ diphoofolo	Ditsebe ___ ka	Mapotlelo ___ masea

Lapologa

Lebelela phoustara ya Oketšo. Bjale dira phoustara ye ka yona o laletšago bana gore ba tlo thuša go hlwekiša sekolo.

A re boleleng

Rakgolo wa Boati o rata go anega kanegelo ya ka fao tolfeine e kilego ya phološa bophelo bja gagwe ka gona. Lebelela diswantšho ka moka gomme o bolele gore o nagana gore kanegelo ye e ka ga eng.

A re baleng

Tolfeine e phološa motho

Ge ba sa le ba bannyane Rakgolo wa Boati le mogwera wa gagwe, Moloto, ba be ba tlwaetše go thinya go fihla tlase go boteng bja lewatle. Go be go na le sekepe sa bogologolo kua tlase ka lewatleng. Go be go na le mabenyangabenyane a mabotse a gauta le a silifera ka mo sekepeng.

Ge rakgolo wa Boati a thinya kua tlase ka lewatleng o be a apara khosetšhumo ya go thinya ye e bitšwago "sutu ya meetse" go šireletša mmele wa gagwe. Gape o be a diriša tanka ya moya gore a tle a kgone go hema ge a le kua tlase ka lewatleng.

Ka letšatši le lengwe rakgolo wa Boati o be a nyaka go ya kua tlase fao go lego sekepe, fela Moloto a re, "Aowa, anke re se yo thinya lehono. Go tla pula ya matlakadibe."

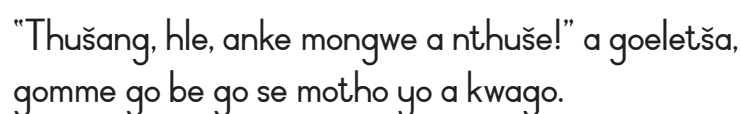
"Ke bone ketwane ye koto ya gauta. Ke nyaka go yo e tšea. Re tla hwetša tšhelete ye ntši ka yona," A realo rakgolo wa Boati.

"Pula ya matlakadibe e tlo na mo metsotsong ye lesomehlano. Ga go a bolokega" A realo Moloto.

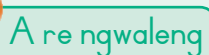
Le ge go le bjalo rakgolo wa Boati a theogela tlase gomme Moloto yena, a mo emela sekepeng.

Rakgolo wa Boati a bona ketwane gomme a šitwa ke go e bofolla. A goga a ba a epa ka menwana ya gagwe, gomme ya bofologa. Gona ka nako yeo, tanka ya moya ya rakgolo wa Boati e be e batametše go fela. O ile a rotoga a swere ketwane ya gauta. Moloto o be a šetše a ile. Pula ya matlakadibe ya thoma go na.

"Ke a leboga. O pholositše bophelo bja ka,"
Rakgolo wa Boati a goelela ka lethabo.

Araba dipotšišo tše. Lentšu la mathomo le thome ka tlhakakgolo. Gopola go feleletša ka khutlo.

Baanegwathwadi ke bomang mo kanegelong ye?

Ke ka lebaka la eng Moloto a se a emela rakgolo wa Boati?

Ke ka lebaka la eng rakgolo wa Boati a be a nyaka go theogela kua botlaseng bja lewatle?

Rakgolo wa Boati o boetše bjang kua lebopong?

Mantšu a tlwaelo

hle
leboga
theogela
thuša

A re direng

Diragatša kanegelo ya Rakgolo wa Boati le tolfeine. Ke mang yo a tla bago Rakgolo wa Boati? Ke mang yo a tla bago Moloto? Ke mang yo a tla bago tolfeine ye e phološitšego bophelo bja Rakgolo wa Boati?

Tlotlontšu

Bala mantšu o theeletše medumo.

Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

Mahlaodi

botse	leboga	mang	bose
gabotse	lebopo	bjang	botelele
mobotse	leboto	goreng	bothata

A re ngwaleng

Ipone o le Rakgolo wa Boati. Ngwala ka seo se go diragaletšego. Re go thometše kanegelo.

Moloto o mpoitše gore ke se ke ka thinya lehono fela ke be ke nyaka ketwane ya gauta. Ke be ke dutše ke tseba gore pula ya matlakadibe e tlo na fela ka no theoga. Ge ke namelela ke swere ketwane ya gauta . . .

Bjale ipone o le tolfeine. Ngwala ka seo o se bonego le ka seo o se dirilego. Re go thometše kanegelo ya tolfeine.

Ke be ke thutha kua tlase maswikeng ka gobane ke bone gore pula ya matlakadibe e etla. Ka pela ka bona monna ka ketwane ya gauta. O be a goeletša a kgopela thušo.

Lapologa

Bolela le mogwera wa gago ka ga dilo tše di fapanego tšeo bathinyi (divers) ba di hlokago ge ba le kua tlase ka meetseng. Bolela gore ke ka lebaka la eng ba swanetše go ba le dilo tšeo ka moka.

Tšhupu
ya go hema

Maske
O go thuša go bona kua
tlase ka meetseng

Tanka ya moya
E go fa moya ge
o le kua tlase ka
meetseng

Lepanta le boima
Le go dira boima
gore o dule kua tlase ka
meetseng

Sutu ya meetse
E swara mmele
wa gago o
le borutho

Maphegwana
A go thuša go
thutha ka pela

A re boleleng

Lebelela seswantšho gomme o bolele ka seo o se bonago.

A re baleng

Ditšhošwane di theogetše

Na o be o tseba gore ditšhošwane di dula mmogo? Na o be o tseba gore ditšhošwane di kgaogana hlogwana ya tšie?

Gae o ka šala morago mohlala wa ditšhošwane, o tla hwetša dijo ka thokong yela. Kua mafelelong o tla hwetša sehloga.

Šala morago mohlala wa ditšhošwane

Gae tšhošwane e hwetša dijo e dira tsejana gore tše dingwe di e šale morago. Ka moka di šala tsejana e tee morago, ya go ya kua dijo di lego gona. Ditšhošwane di rata dijo tše di nago le swikiri bjalo ka jeme goba swikiri. Gape di ja mašalela a dijo tše re di tlogelago re sa di phutha kua gae. O tla di bona di kgobokanetše dijo.

Leka se

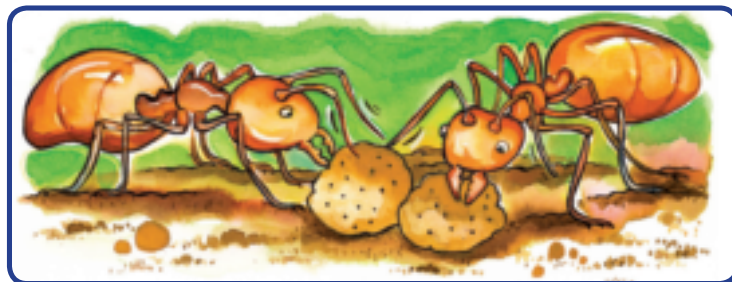
Bea pampiri e na le dijo kgauswi le sehloga sa ditšhošwane. Ema gore ditšhošwane tše dingwe di hwetše dijo tše. O tla bona ditšhošwane di dutše di oketšega di šala morago tsejana yona yeo. Šutiša dijo. Na ditšhošwane di di šala morago?

Na go diragala eng ge o šutiša dijo?

Ka morago ga go šutiša dijo, ditšhošwane di dula di sa šetše morago tsejana ya kgale. Go tšea nako pele di ka dira tsejana ye nngwe.

Ka lebaka eng?

Gae tšhošwane e bona dijo, e tlogela monkgo wo itšego go šupetša tsejana ya go ya kua dijong. Ditšhošwane tše dingwe go tšwa kua sehlageng di nkgelela monkgo wo, gomme tša o šala morago.

A re ngwaleng

Bala gape tshedimošo ka ga ditšhošwane gomme o kgethe karabo ya maleba.

Na kanegelo e bolela ka eng?

- A E fa tshedimošo ka ga ditsejana tša ditšhošwane.
- B E re botša ka fao re ka fedišago ditšhošwane ka gona.
- C E re botša gore re ka hwetša ditšhošwane kae.

Ke ka lebaka la eng re swanetše go bea dijo kgauswi le sehloga sa ditšhošwane?

- A Gore ditšhošwane di hlakahlakane.
- B Go thibela tsejana ya ditšhošwane.
- C Gore ditšhošwane di dire tsejana.
- D Go bolaya ditšhošwane.

Gae tšhošwane e hweditše dijo, na e tla botša tše dingwe bjang gore di hwetše dijo tseo?

- A Di a lebelela gomme tša šala tšhošwane yeo morago.
- B Di a kitima go fihla di hwetša dijo.
- C Di nkgelela dijo mo pampiring.
- D Di nkgelela monkgo wo o tlogetšwego ke tšhošwane ya mathomo.

Na o nagana gore ditšhošwane di a hlokomelana? Ke ka lebaka la eng o realo?

A re ngwaleng

Bala mantšu gomme o theeletše medumo.

Aroganya mantšu go ya ka dinoko. O diretšwe mohlala.

Modumo ng wo o kwalago ka go nk

monkgo

nkgela

nko

bona	tsejana	ditšhošwane
bo/na		
dijo	pejana	ditšhabeng
šala	kgojana	botšhabelo

Mantšu a
tlwaelo
sehloga
tsejana
tšhošwane

A re boleleng

Lebelela tsejana ya ditšhošwane mo sekolong gomme o thale seo o se bonago. Ka morago o hlalošetše mogwera wa gago seo o se bonago.

A re ngwaleng

Ngwalolla mafoko a,
gomme o a thome ka Maabane.

bone

jele

šetše

Ditšhošwane di šala tsejana morago.

Maabane ditšhošwane di

O bona ditšhošwane di kgobokanetše dijo.

Maabane o

Ditšhošwane di ja dijo tše dibose.

Maabane

A re ngwaleng

Dira sediko go lentšu la maleba.

Lekgokedi

Ditšhošwane di/e nyaka dijo.

Pitsi di/e nwa meetse.

Boni ba/o namela paesekela.

Letšatši le/e hlabile.

Re be ke/re lebeletše ditšhošwane.

Ati ba/o lapile.

Bana ba/o nyaka dijo.

Ditšhošwane di/e nyaka dijo.

A re ngwaleng

Tlatša dikgoba ka go araba potšišo ye: Ke eng?

Re diriša **ke** mo pele ga
leina le lengwe le le lengwe
ge re araba potšišo ye.
"Ke eng se?"

Ke	apola
	lee
	tšhošwane
	pitsi

	lesea
	peba
	namune
	serurubele

	sethinyi
	legotlo
	sekepe
	kgomo

Lapologa

Ditšhošwane di botšana gore dijo di gokae ka go tlogela monkgo mo tsejaneng ya dijo.
Di dira bjalo ka gobane ga di kgone go bolela. Le rena re ka botša bagwera ba rena se
sengwe re sa bolele. Se re ka se dira ka difahlego le mahlo a rena. Tlatša lenaneo le.

Ba reng?	Ke befetšwe.	Ke thabile.	Ke nyamile.	Ke maketše.
Mahlo				
Molomo				
Dintšhi				
Sefahlego				
Thala difahlego tša gago.				

A re boleleng

Lebelela diswantšho tša dikanegelo tše re di badilego.

Tau ye kgolo
le legotlo le
lennyane

Letšatši le phefo

Tolfeine ya go
pholološa

Ditšhošwane di
theogetše

Mmutla le khudu

Oketšo o topa
ditlakala

A re baleng

Gopola ka ga dinonwane tšeo o di badilego ka pukung ye.

Ke mohuta ofe wa nonwane wo o o ratilego kudu?

Ke ka lebaka la eng o rata dinonwane tše dingwe mo pukung ye. Di nomore.
Thoma ka 1 go laetša nonwane ye o e ratilego kudukudu, go ya go 4 ya
nonwane ye o e ratilego gannyane.

Na o ratile "Tau ye kgolo le legotlo le lennyane", goba "Letšatši le phefo"?
Goba "Mmutla le khudu"? Ge go le bjalo gona o swanetše go ba o rata go
balela go itloša bodutu.

Na o kgethile "Tolfeine e a pholološa" goba "Boati o a hlwekiša" goba "Lefase la
Ditšhošwane"? Ge go le bjalo gona o swanetše go ba o rata go balela go nyaka
tshedimošo.

A re ngwaleng

Bala kanegelo. Araba dipotšišo tše. Lentšu la mathomo le thome ka tlhakakgolo. Gopola go feleletša ka khutlo.

Ke kanegelo efe yeo o e ratilego kudukudu?

Ke eng seo o se ratilego ka kanegelo ye?

Ke kanegelo efe ye o e ratilego gannyane?

Ke eng seo o sego wa se rata ka kanegelo yeo?

Na o rata go balela go nyaka tshedimošo goba go itloša bodutu?

Tlotlontšu

Bala mantšu gomme o theeletše medumo. Arola mantšu go ya ka dinoko tša ona. Šomiša mantšu a 5 go ngwala mafoko ka pukung ya gago ya go ngwalela.

kanegelo	tshedimošo	lethabo
ka/ne/ge/lo		
anegela	tshelela	thabela
naganela	tshebafa	thabiša

Mantšu a
tlwaelo
bobedi
bone
boraro
mathomo

A re direng

Bolela le mogwera wa gago ka ga kanegelo yeo o e ratilego kudukudu. Bolela ka ga baanegwa ba kanegelo. Bolela gore ke eng seo o se ratilego kudukudu ka kanegelo yeo. Na kanegelo e go file tshedimošo?

Rulaganya go ngwala kanegelo ya gago.

A re ngwaleng

Na e tla bolela ka eng?

Na baanegwathwadi ba gago e tla ba bomang?

Na o tla fa tshedimošo efe?

Lapologa

Sega letlakala le le latelago. Mo khabareng, ngwala leina la puku. Ngwala leina la gago ka tlase ga leina la puku ka gobane o mongwadi. Thala seswantšho mo khabareng. Ngwala kanegelo ya gago ye e nago le matseno, mmele le mafelelo.

LETLAKALA LA KA MORAGO

KA GA MONGWADI

Ngwala leina la gago.

Mengwaga ya gago.

Mo o dulago gona.

KGATO YA 2. Mena mo mthalong wa marantho

KGATO YA 2. Mena mo mthalong wa marantho

KGATO YA 3. Steipela mo lileleng la

LETLAKALA THALA SESWANTŠHO MO

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala leina la gago (o mongwadi).

KGATO YA 1. Mena mo mthalong wa marantho

Four horizontal blue lines for writing.

Ngwala mmele wa kanegele ya gago mo letlaskdeng la 4.

Four horizontal blue lines for writing.

5. Ngwala mmele wa kanegele ya gago letlaskdeng la

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala leina la puku mo.

Thoma go ngwala kanegelo ya gago mo letlakala la 3.

Ngwala leina la puku mo.

Fetša kanegelo ya gago.

Tšwela pele ka kanegelo ya gogo mo.

Ngwala leina la puku mo.

Ngwala gore go diregile eng matlelong a kanegelo ya gago.

Ngwala leina la puku mo.

A a			G g
B b			H h
C c			I i
D d			J j
E e			K k
F f			L l

Pukuntšu ya ka

M
m

S
s

N
n

T
t

O
o

U
u

P
p

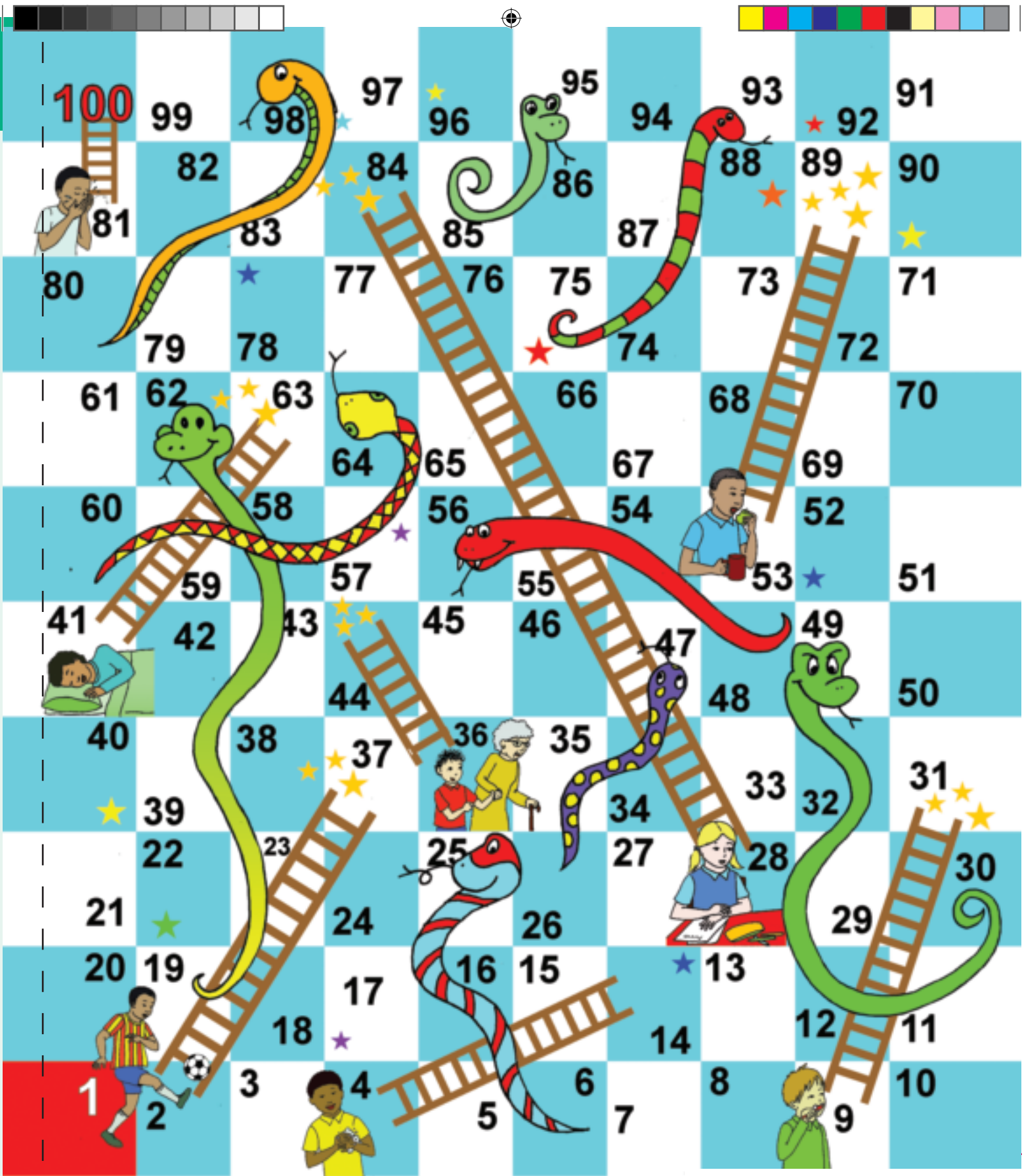
V
v

Q
q

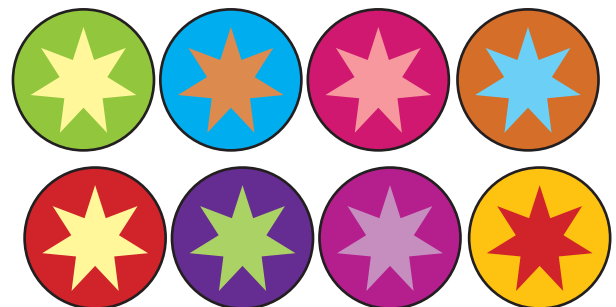
W
w

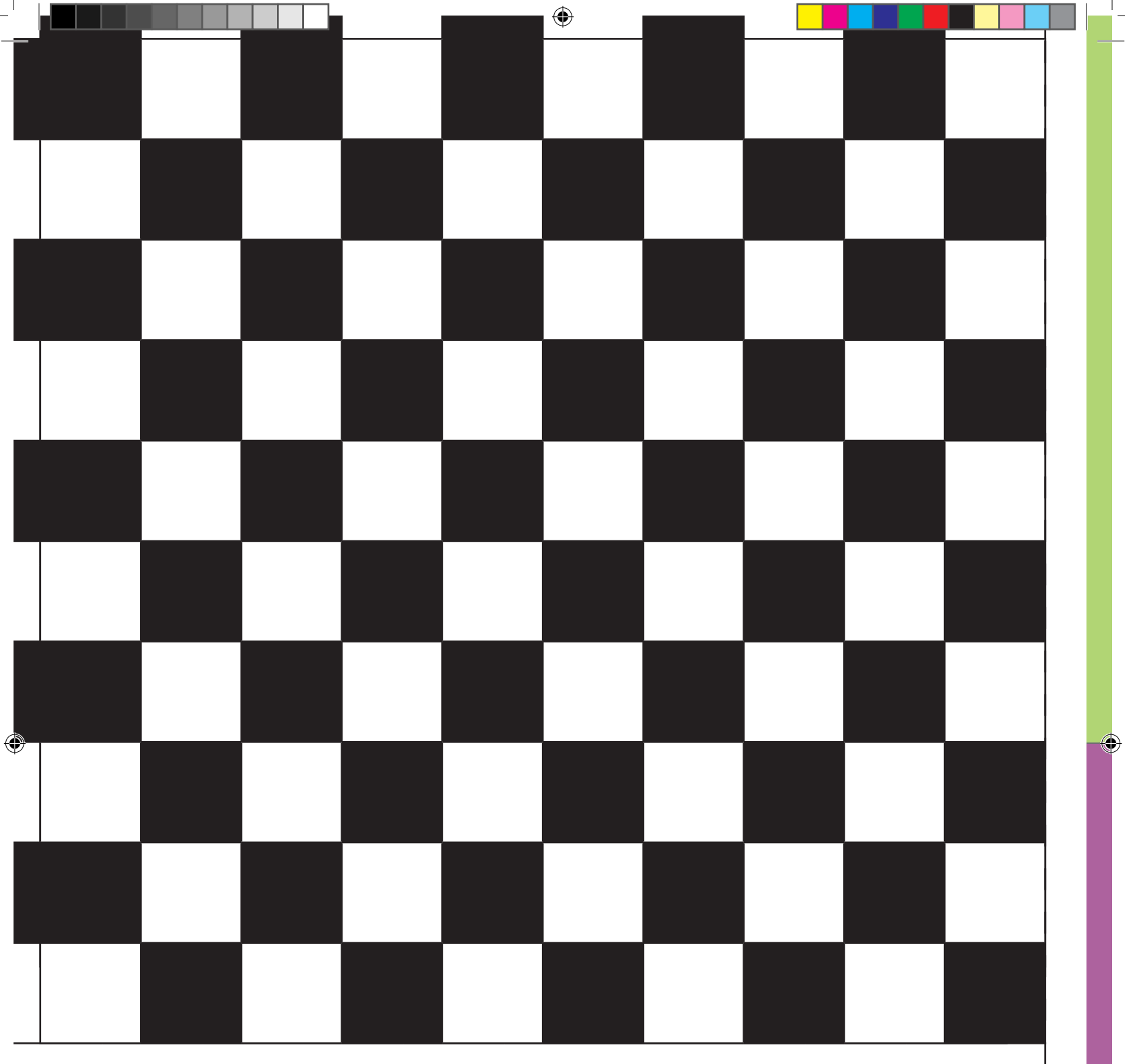
R
r

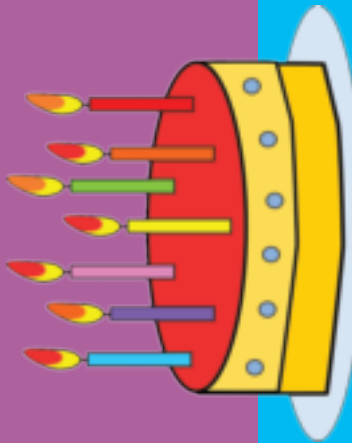
X-Z
x-z

Dinoga le dillere
Sega dibaledi tše tša
Dinoga le Dillere.

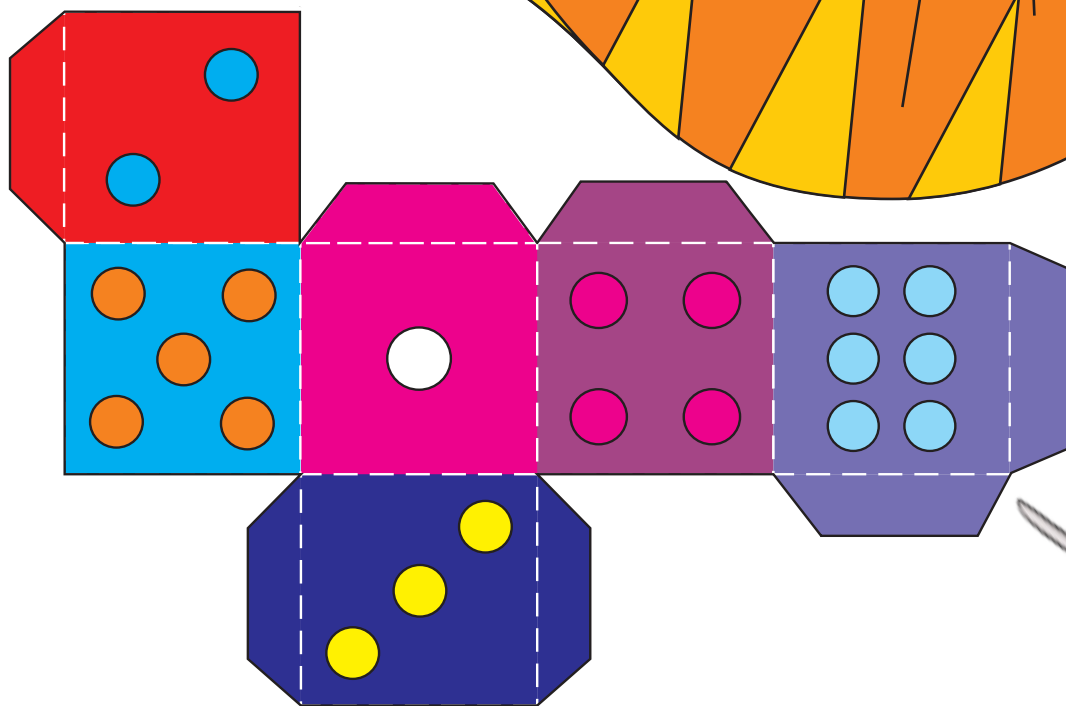
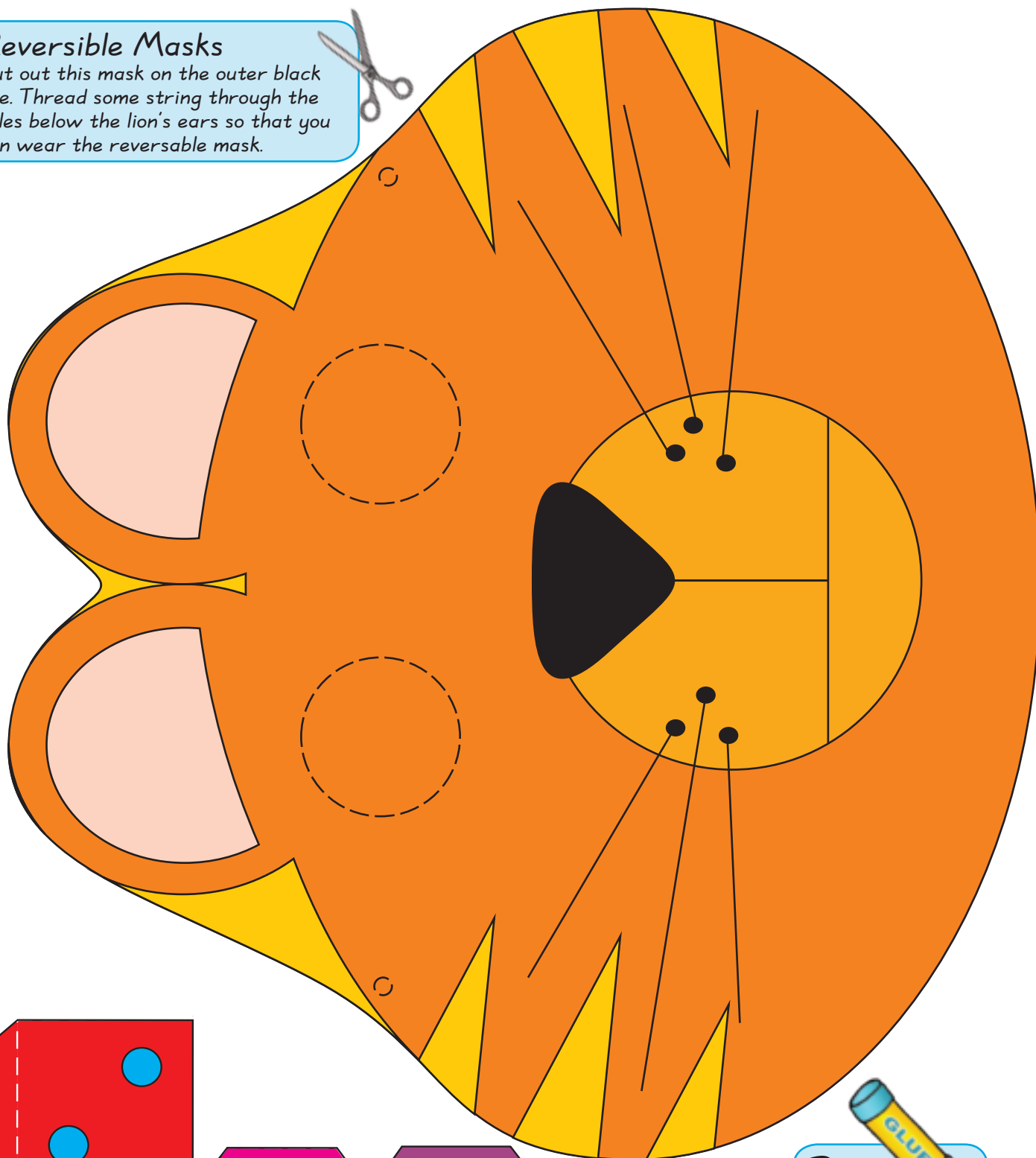

Reversible Masks

Cut out this mask on the outer black line. Thread some string through the holes below the lion's ears so that you can wear the reversible mask.

Dice

Cut out the dice on the outside black lines and fold on the white dotted lines. Glue the flaps on the inside of the dice.

